

Miljøgodkendelse

Stratvej 7, 6740 Bramming

7. april 2021

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

Oplysninger om husdyrbruget og ansøgningen

Husdyrbruget		Konsulent	
Husdyrbrugets CVR-nummer	34012407	Konsulent Cvr	27428843
Husdyrbrugets navn	Claus Jæger	Konsulent virksomhedsnavn	SAGRO I/S
Beliggenhedsadresse	Stratvej 7	Konsulent navn	Trine Riis Jeppesen
Postnummer	6740	Konsulent adresse	Majsmarken 1
By	Bramming	Konsulent postnummer	7190
		Konsulent by	Billund
		Konsulent telefon	76602189
		Konsulent email	trj@sagro.dk
Ansøger		Ejendom	
Ansøger navn	Claus Jæger	Ejendomsnummer	5610309268
Ansøger adresse	Stratvej 7		
Ansøger postnummer	6740		
Ansøger by	Bramming		

Sag nr.: 21/2127

Sagsansvarlig: Cha8

Skema nr.: 221166, version 3

Indsendt dato: 15. januar 2021

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon: 7616 1616

E-mail: miljo@esbjergkommune.dk

Web: www.esbjergkommune.dk

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
KOMMUNENS AFGØRELSE	5
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	5
UDNYTTELSE OG BORTFALD	8
REVURDERING	9
MEDDELELSESPLIGT	9
ØVRIGE FORHOLD	9
OFFENTLIGGØRELSE.....	9
KLAGEVEJLEDNING.....	10
KOMMUNENS VURDERING OG BEGRUNDELSE FOR VILKÅR	11
INDLEDNING	11
GENERELLE FORHOLD	11
Godkendelsens omfang	11
Tidligere godkendelser	11
Samdrift med andre husdyrbrug.....	12
HUSDYRBRUGETS INDRETNING OG DRIFT	12
Dyrehold, staldsystem og produktionsareal.....	12
Foder	13
Husdyrgødning	13
Spildevand/restvand.....	14
HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	14
Faste afstandskrav og planmæssige forhold	14
Landskab og kulturmiljø	16
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNING AF OMGIVELSERNE	17
Ammoniakupåvirkning af naturområder og beskyttede arter	17
Lugt	20
Transporter	21
Støj.....	22
Støv, fluer og skadedyr.....	23
Lys.....	24
Driftsforstyrrelser og uheld.....	24
RESSOURCER, AFFALD OG DØDE DYR	25
Ressourcer	25
Affald	25
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	26
OPHØR.....	32
ALTERNATIVE MULIGHEDER.....	32
SAMLET VURDERING.....	32
OFFENTLIGGØRELSE OG HØRING	34
BILAG 1: MILJØKONSEKVENSRAPPORT	35

Indledning

Hvad drejer sagen sig om?

Esbjerg Kommune har modtaget en ansøgning om en §16a miljøgodkendelse. Husdyrbruget på Stratvej 7 søger om

- En miljøgodkendelse baseret på produktionsarealer efter stiplads-modellen.
- Et uændret produktionsareal til at producere svin (smågrise og slagtesvin) og heste på i alt 2.595 m².
- Flexibilitet til frit at producere slagtesvin og/eller smågrise i to eksisterende stalde.

Offentliggørelse

Forslaget til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i 30 dage. Kommunen har i forbindelse med høringen ikke modtaget bemærkninger til projektet.

Læsevejledning

Miljø skal i denne sammenhæng forstås som påvirkning af omboende og miljøet i bred forstand herunder landskab og natur med dens bestande af vilde planter og dyr.

Miljøgodkendelsen er opdelt i 3 dele:

- Del 1: Kommunens afgørelse
Fastlægger de vilkår, der skal gælde for husdyrbruget. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.
- Del 2: Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår
Indeholder kommunens vurdering af ansøgningen og en begrundelse for de stillede vilkår.
- Del 3: Miljøkonsekvensrapport
Indeholder en miljøkonsekvensrapport, som er udarbejdet af ansøgers rådgiver. Rapporten beskriver mere detaljeret driften af husdyrbruget. Rapporten indeholder også en beskrivelse og en vurdering af de miljøpåvirkninger, som driften af husdyrbruget giver anledning til.

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 1.

Kommunens afgørelse

Esbjerg Kommune meddeler miljøgodkendelse til svinebruget på Stratvej 7, 6740 Bramming.

Godkendelsen omfatter:

- En ændring af eksisterende miljøgodkendelse baseret på dyreenheder til en miljøgodkendelse baseret på produktionsarealer efter stiplads-modellen.
- Et uændret produktionsareal til at producere svin (smågrise og slagtesvin) og heste på i alt 2.595 m².
- Flexibilitet til frit at vælge mellem at producere slagtesvin og/eller smågrise i to eksisterende stalde.

Godkendelsen meddeles efter § 16a, stk. 2 i husdyrbrugloven¹, da der er mere end 2.000 stipladser til slagtesvin.

Samtidig meddeles dispensation til placering af hestestalden ca. 25 m fra naboskel mod vest (lovliggørelse). Dispensation meddeles efter § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i afsnittet "Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår".

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og den medsendte miljøkonsekvensrapport. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at husdyrbruget med det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Husdyrproduktion

1. Miljøgodkendelsen af 3. juni 2008 med tilhørende tillæg af 24. november 2014 ophæves.
2. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Staldnavn	Dyregruppe samt staldsystem	Produktionsareal m ²
Slagtesvine-stald 1	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise, 25-49 % fast gulv	957
Slagtesvine-stald 2	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise, 25-49 % fast gulv	957
Smågrise-stald	Smågrise. Toklimasstald, delvist spaltegulv	537
Hestestald	Heste, dybstrøelse	144

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer.

Indretning og drift

- Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
- Husdyrbruget og dets omgivelser skal renholdes, så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Husdyrgødning

- Arealet af gødningslagre og typen af husdyrgødning skal være som beskrevet nedenfor.

Gødningslager	Gødningstype	Tilladt areal
Gyllebeholder 2.800 m ³ (eksisterende)	Ingen krav	693 m ²
Gyllebeholder 1.500 m ³ (eksisterende)	Ingen krav	366 m ²

- Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lign skal foregå under opsyn, så spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- Påfyldning af gyllevogne og lignende skal ske enten med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb eller foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.
- Dybstrøelse fra heste må efter udrensning fra stalde og læskure ikke oplagres på møddingsplads eller i container m.v. på Stratvej 7. Det kan i stedet oplagres i f.eks. markstak, når reglerne i den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse er opfyldt.

Lugt

- Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.

Støj

- Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget må i intet punkt- målt eller beregnet ved nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier.

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer

Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd-niveauer i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Reference-tiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

11. Støjvilkårene omfatter al støj fra husdyrbruget på ejendommens bygnings-parcel, det vil sige også støj fra andet en faste tekniske installationer.
12. Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.
13. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i ovennævnte vilkår er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støj-måling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen." Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling – ekstern støj".

Støv

14. Driften af husdyrbrugets anlæg må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

15. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
16. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Landskab

17. Flytbare læskure skal placeres inden for 20 m fra eksisterende driftsbygninger og -anlæg på Stratvej 7.

Energi- og vandforbrug

18. Der skal foretages en årlig registrering af vand- og energiforbrug tilknyttet husdyrproduktionen. Registreringen gemmes i minimum 5 år og skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Råvarer og hjælpestoffer

19. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
20. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
21. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

22. Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.
23. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ophør

24. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Udnyttelse og bortfald

En godkendelse efter §16a bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Med udnyttet menes, at det kan konstateres, at det projekt godkendelsen omfatter faktisk er gennemført.

Hvis en godkendelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige indenfor rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Revurdering

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering jf. § 39 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage første revurdering i 2029.

Meddelelesespligt

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt. Hvis der sker ændringer

i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til størrelsen af produktionsarealet, ændringer i dyretypen eller ændringer af staldsystem. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt.

Ansøger har oplyst, at tagvand opsamles i tagvandsbrønd, og herfra ledes vandet mod nord til nedsivning i vejgrøft langs med Stratvej. Esbjerg Kommune er opmærksom på, at der ikke er indhentet tilladelse hertil, og at forholdet skal lovliggøres enten retlig eller fysisk. Dette vil foregå i en særskilt sag.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Esbjerg Kommune. Visse anlæg kræver dog ikke byggetilladelse. Det anbefales at kontakte Byggeri, Esbjerg Kommune for afklaring heraf.

Terrænregulering kan kræve landzonetilladelse og i nogle tilfælde også tilladelse efter anden lovgivning. For eksempel fastsætter vandløbsloven, at der ikke uden tilladelse må ændres på vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindre det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme. Kontakt Byggeri, Esbjerg Kommune inden du terrænregulerer, for at få en vurdering af hvilke tilladelser der evt. kræves.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 14. april 2021 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (<https://dma.mst.dk>) og Esbjerg Kommunes hjemmeside (Esbjerg Kommunes hjemmeside www.esbjergkommune.dk/om-kommunen/annoncer/landbrug.aspx).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber den 12. maj 2021 kl. 23:59.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren, Styrelsen for Patientsikkerhed, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret.

En klage skal indsendes via Klageportalen. Klageportalen kan findes via forsiden på www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Man logger sig på med NEM-ID.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning via mail til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret er 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Udnyttelse af godkendelsen

Ifølge husdyrbrugloven har en klage over miljøgodkendelsen som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men dette begrænser dog ikke Miljø- og Fødevareklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Esbjerg Kommunes afgørelse. Det vil være Miljø- og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår

Indledning

Husdyrbruget på Stratvej 7, 6740 Bramming har søgt en miljøgodkendelse efter husdyrlovens §16a.

Ansøgningen er indsendt via det it-baserede ansøgningssystem på husdyrgodkendelse.dk. Som en del af ansøgningen har ansøger udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, der beskriver og vurderer husdyrbrugets påvirkninger af miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som påvirkning af omboende og miljøet i bred forstand herunder natur og landskab

Miljøkonsekvensrapporter er vedlagt som bilag 1.

Denne del af godkendelsen indeholder kommunens vurdering af ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten og en begrundelse for de stillede vilkår.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er i husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelser og vejledning².

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været dialog med ansøger. I de tilfælde hvor Esbjerg Kommune supplerer ansøgeres miljøvurdering eller hvor kommunens miljøvurdering er en anden en ansøgers vurdering, vil dette fremgå af nedenstående afsnit.

Generelle forhold

Godkendelsens omfang

Husdyrbruget søger om

- En ændring af eksisterende miljøgodkendelse baseret på dyreenheder til en miljøgodkendelse baseret på produktionsarealer efter stiplads-modellen.
- Et uændret produktionsareal til at producere svin (smågrise og slagtesvin) og heste på i alt 2.595 m².
- Flexibilitet til frit at vælge mellem at producere slagtesvin og/eller smågrise i to eksisterende stalde.

For at Esbjerg Kommune til enhver tid kan kontakte den ansvarlige for husdyrbruget, er der stillet vilkår om, at ændringer i ejerforhold skal meddeles til Esbjerg Kommune.

Tidligere godkendelser

Husdyrbruget har en miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens §12 meddelt den 3. juni 2008, som omhandler en udvidelse af produktionen af slagtesvin og smågrise.

---

² Husdyrbrugloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer); Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 2256 af 29. december 2020 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug); Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK nr. 1176 af 23. juli 2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

Den 24. november 2014 blev der meddelt et tillæg til miljøgodkendelsen omhandlende en udvidelse af produktionen af slagtesvin, smågrise og heste herunder opførelse af to flytbare rundbuehaller.

Miljøgodkendelsen fra 2008 blev revurderet den 13. januar 2017.

Esbjerg Kommune ophæver med nærværende miljøgodkendelse eksisterende miljøgodkendelse af 3. juni 2008 med tilhørende tillæg af 24. november 2014.

Samdrift med andre husdyrbrug

Af husdyrbrugloven fremgår det, at hvis et husdyrbrug er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, så skal husdyrbrugenes godkendes samlet.

I miljøkonsekvensrapporten er det beskrevet, at Claus Jæger udover Stratvej 7 og så ejer og driver Stratvej 9 og Kjærgårdsvej 7 og at disse drives under samme CVR nr. Gårdanlægget på Stratvej 9 er beliggende ca. 200 m (luftlinje) nord for Stratvej 7 og gårdanlægget på Kjærgårdsvej 7 er beliggende ca. 2,5 km mod vest ved Hunderup.

Husdyrbruget på Stratvej 7 ligger på en selvstændig matrikuleret ejendom. Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget på Stratvej 7 skal godkendes for sig selv, fordi det er muligt at drive husdyrproduktionerne hver for sig, og da det er muligt at beregne og vurdere miljøpåvirkningen fra hver ejendom hver for sig.

Esbjerg Kommune vurderer, at de tre husdyrbrug ikke er teknisk, forureningsmæssigt og driftsmæssigt forbundne. Esbjerg Kommune meddeler således en særskilt miljøgodkendelse til husdyrproduktionen på Stratvej 7.

Husdyrbrugets indretning og drift

Dyrehold, staldsystem og produktionsareal

I ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for indretning og drift af de enkelte stalde. Der er angivet oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal.

Produktionsarealet defineres som det areal i stalden, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning (dvs. arealer hvor dyrene kan stå, gå og ligge).

Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår det, at kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget indenfor de seneste 8 år.

Nudrift og 8 års drift:

I ansøgningen er nudrift og 8 års drift opgjort på baggrund af den hidtidige lovlige produktion på ejendommen på baggrund af følgende:

- Tillæg til miljøgodkendelse efter §12 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug til at udvide produktionen af slagtesvin, smågrise og heste herunder opførelse af to flytbare rundbuehaller. Afgørelsen er meddelt d. 24. november 2014.

- Revurdering af miljøgodkendelsen fra 2008 blev revurderet den 13. januar 2017.

Esbjerg Kommune har gennemgået oplysningerne i ansøgningen og vurderer, at det angivne produktionsareal i nudrift og 8 års drift er korrekt. Produktionsarealet i nudrift og 8-års drift er angivet som nettoareal, dvs. at gangarealer og rum med anden anvendelse er fratrukket.

Ansøgt drift:

Produktionsarealet i ansøgt drift er angivet som nettoareal.

Produktionsarealet er i denne ansøgning opgjort ved en opmåling af stierne foretaget af Claus Jæger. Dvs. at der er fratrukket gangarealer, inventar, udleveringsrum og foderkrybber.

Størrelsen af produktionsarealet, dyretyper og staldsystem danner grundlag for de beregninger, der foretages i ansøgningsskemaet. Der stilles derfor vilkår, der fastholder disse forudsætninger, så det sikres, at miljøpåvirkningen fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

I slagtesvinestald 1 og 2 er der valgt en flexgruppe for slagtesvin og smågrise. Det betyder, at der på produktionsarealet i de to stalde frit kan skiftes mellem smågrise og slagtesvin. Staldsystemet må dog ikke ændres uden fornyet vurdering.

Foder

Opbevaring af foder er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. I tidligere miljøgodkendelse med tillæg blev der anvendt foderkorrektionsmiddel som et virkemiddel til at reducere fosfor og kvælstofudledningen. Dette tiltag er med den nye husdyrregulering ikke længere et virkemiddel, der kan anvendes til at opfylde husdyrbruglovens beskyttelsesniveau. I stedet er det nu et lovkrav, at IE-brug enten anvender foderkorrektionsmiddel, fasefodring mm. Husdyrbruget oplyser at der anvendes fasefodring, så mængden af næringsstoffer tilpasses dyrenes behov.

Det er kommunens vurdering, at opbevaringen af færdigfoder i de tre eksisterende fodersiloer kan foregå uden at give anledning til gener for omgivelserne.

Esbjerg Kommune stiller vilkår om, at husdyrbruget og dets omgivelser skal renholdes, så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Der stilles derudover vilkår om, at foderopbevaringen skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Husdyrgødning

I ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten er der angivet oplysninger om gødningslagre og gødningstyper.

På ejendommen opbevares flydende husdyrgødning i to gyllebeholdere med hhv. 1.500 og 2.800 m³ opbevaringskapacitet. Begge beholdere er forsynet med tæt flydelag.

Fast husdyrgødning (dybstrøelse) fra hestestald og læskure opbevares ikke på møddingsplads eller container. I stedet køres det i markstak 2-3 gange årligt. Herefter har det henligget så længe, at det er kompostlignende og kan oplagres i markstak i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Typen af husdyrgødning og arealet af opbevaringslagre er væsentlige forudsætninger for beregninger i it-ansøgningen. I miljøgodkendelsen stilles der derfor vilkår, der fastholder forudsætningerne.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter krav til husdyrbrugets opbevaringskapacitet så det sikres, at udbringning af gødning kan ske i overensstemmelse med udbringningsreglerne. Der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Husdyrbruget har pligt til at udarbejde en opdateret opgørelse over kapaciteten, når der foretages ændringer på husdyrbruget. Esbjerg Kommune har derfor i forbindelse med miljøtilsyn mulighed for at følge op på, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig, og at der foreligger en opdateret kapacitetsopgørelse baseret på det aktuelle dyrehold.

Oplag af husdyrgødningsbaseret kompost i marken skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bl.a. fastsætter krav til placering og overdækning af markstakke samt førelse af logbog. Oplag af husdyrgødningsbaseret kompost i marken vurderes at være tilstrækkelig reguleret i ved reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, og der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Spildevand/restvand

Ansøger har redegjort for afløbsforhold i miljøkonsekvensrapporten.

Det er oplyst, at tagvand opsamles i tagvandsbrønd, og herfra ledes vandet mod nord til nedsivning i vejgrøft langs med Stratvej. Esbjerg Kommune er opmærksom på, at der ikke er indhentet tilladelse hertil, og at forholdet skal lovliggøres enten retlig eller fysisk. Dette vil foregå i en særskilt sag.

Det vurderes, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkelig til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Husdyrbrugets beliggenhed

Faste afstandskrav og planmæssige forhold

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.

Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 1.

Husdyrbrugloven fastsætter en række afstandskrav til husdyrbrugets beliggenhed.

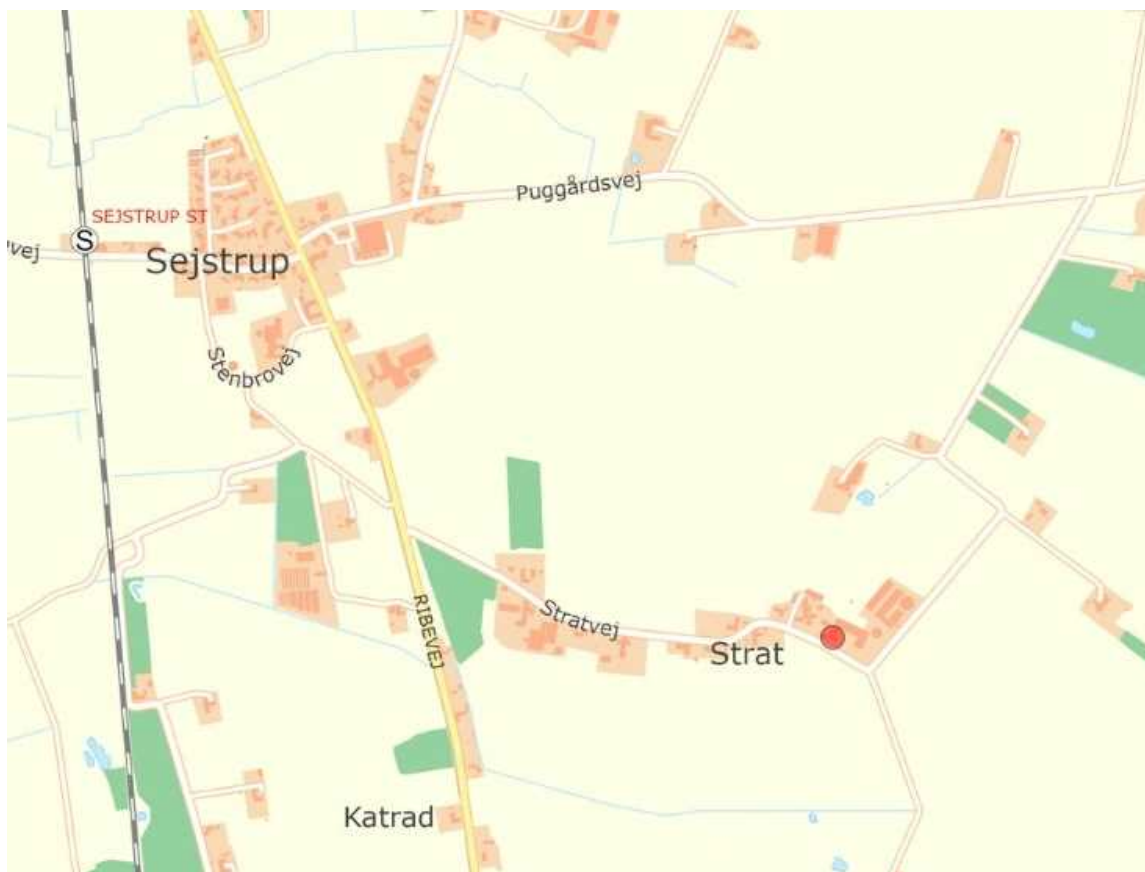
Esbjerg Kommune har gennemgået ansøgers oplysninger, og supplerer ansøgers beskrivelse med følgende:

I tillæg til miljøgodkendelse fra 2014 blev der stillet vilkår om, at de to flytbare læskure skal placeres inden for et nærmere afgrænset område i tilknytning til den

øvrige bebyggelse på Stratvej 7. Dette for at undgå spredt bebyggelse i det større uforstyrrede landskab jf. kommuneplanen.

Esbjerg Kommune er opmærksom på, at afstandskravene i husdyrbrugsloven også gælder flytbare læskure, og derfor skal læskurene bl.a. overholde en afstand på 30 m til naboskellet mod vest (matr. nr. 21b Sejstrup By, Hunderup). Tidligere vilkår om placering af læskurene erstattes derfor af et vilkår om, at de flytbare læskure skal placeres inden for 20 m fra driftsbygninger og -anlæg på Stratvej 7. Med det stillede vilkår vil ansøger fortsat have plads til at kunne flytte læskurene rundt på sine arealer som husdyrgødningsbekendtgørelsen foreskriver og samtidig overholde afstandskravet til naboskel.

Hestestaldens placering er uændret, men i tidligere miljøgodkendelse og tillæg her til har stalden været fejlplaceret. Med staldens reelle placering i den vestlige del af bygningen kan husdyrbruglovens afstandskrav på 30 m til naboskel ikke overholdes. Den reelle placering skal derfor lovliggøres. Der er søgt om lovliggørelse via en dispensation fra afstandskravet.

Kort 1. Husdyrbrugets beliggenhed (rød prik)

Dispensation for afstandskrav til naboskel

Afstanden fra hestestalden til naboskel mod vest (matr. nr. 21b Sejstrup By, Hunderup) er ca. 25 m, og derfor søges der om lovliggørende dispensation til en fortsat placering af stalden 25 m fra naboskel.

Esbjerg Kommune bemærker, at hestene siden miljøgodkendelsen blev meddelt i juni 2008 har været opstaldet i den vestlige del af stalden, og derfor sker der ikke nogen reel ændring af den nuværende drift af hesteholdet på ejendommen.

For at overholde afstandskravet til naboskel vil det kræve at hestestalden etableres et andet sted på ejendommen f.eks. i en anden del af bygningen. Dette vil betyde, at de nuværende 6 hestebokse i stalden skal etableres på ny.

Esbjerg Kommune vurderer, at de økonomiske omkostninger til en omplacering af hesteboksene ikke står mål med den miljøgevinst der er ved at flytte stalden yderligere 5 m for at overholde afstandskravet til naboskel mod vest. Der lægges vægt på, at afstanden fra hestestalden til nabobeboelsen på Stratvej 5 er ca. 105 m, og at afstandskravet til nabobeboelsen er overholdt. Esbjerg bemærker samtidig, at kommunen ikke tidligere har modtaget klager over lugt, støj m.v. fra hestene på ejendommen.

For at sikre at der ikke sker forøget forurening fra hestestalden stilles der vilkår om, at produktionsarealet i hestestalden ikke må overstige 144 m² i dybstrøelse.

På baggrund af ovenstående beskrivelse og det stillede vilkår vurderer Esbjerg Kommune, at den ansøgte placering ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne og at der kan meddeles dispensation fra afstandskrav til naboskel, jf. § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Landskab og kulturmiljø

I forbindelse med vurderingen skal der foretages en afvejning af på den ene side placeringen af det ønskede byggeri og nødvendigheden for det pågældende husdyrbrug overfor på den anden side de landskabelige hensyn i området.

Bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug kan indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet og vurderet påvirkningen af landskabet. I den konkrete sag sker der ingen ændring af ejendommens bygningsmasse, og derfor er påvirkningen af landskabet uændret.

Esbjerg Kommune har i tillæg til miljøgodkendelse fra 2014 stillet vilkår om, at de to flytbare læskure til heste skal placeres inden for et nærmere afgrænset område i tilknytning til den øvrige bebyggelse på Stratvej 7. Dette for at undgå spredt bebyggelse i det større uforstyrrede landskab udpeget i kommuneplanen.

Esbjerg Kommune gør opmærksom på, at afstandskravene i husdyrbrugsloven også gælder flytbare læskure, og derfor skal læskurene bl.a. overholde en afstand på 30 m til naboskellet mod vest (matr. nr. 21b Sejstrup By, Hunderup). Tidligere vilkår om placering af læskurene inden for et nærmere afgrænset område erstattes af et vilkår om, at de flytbare læskure skal placeres inden for 20 m fra eksisterende driftsbygninger og -anlæg på Stratvej 7. Med det stillede vilkår vil ansøger fortsat have plads til at kunne flytte læskurene rundt på sine arealer som husdyrgødningsbekendtgørelsen foreskriver og samtidig overholde afstandskravet til naboskel. Samtidig vurderes det, at hensynet til det større uforstyrrede landskab jf. Esbjerg Kommuneplan 2018-30 ikke tilsidesættes.

Husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne

Ammoniakpåvirkning af naturområder og beskyttede arter

Der sker en ammoniakemission fra husdyrbrugets stalde og lagre af husdyrgødning, som kan påvirke den omkringliggende natur med dens bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt et beskyttelsesniveau for hvor meget ammoniak der må udledes til naturområder (kategori 1-3 natur). Ifølge klagenævnets praksis er dette beskyttelsesniveau tilstrækkeligt til, at sikre beskyttelsen af omkringliggende naturområder³.

Der skal også foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke internationale naturområder eller yngle og rasteområder for bilag IV-arter⁴.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet og vurderet påvirkningen af naturområder. Esbjerg Kommune har valgt at uddybe ansøgers vurdering.

Ammoniakemission

I ansøgningen beregnes ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Beregningerne viser, at ammoniakemissionen øges fra 4.121,4 kg NH₃/år til 4.443,0 kg NH₃/år.

I 8-års driften er ammoniakemissionen beregnet til 4.402,0 kg NH₃/år. Forskellen mellem 8-års drift og nudrift skyldes, at der i 8-års driften alene var produktion af slagtesvin i de to slagtesvinestalde. I nudrift har der både været produktion af slagtesvin og smågrise.

Naturområder omkring husdyrbruget

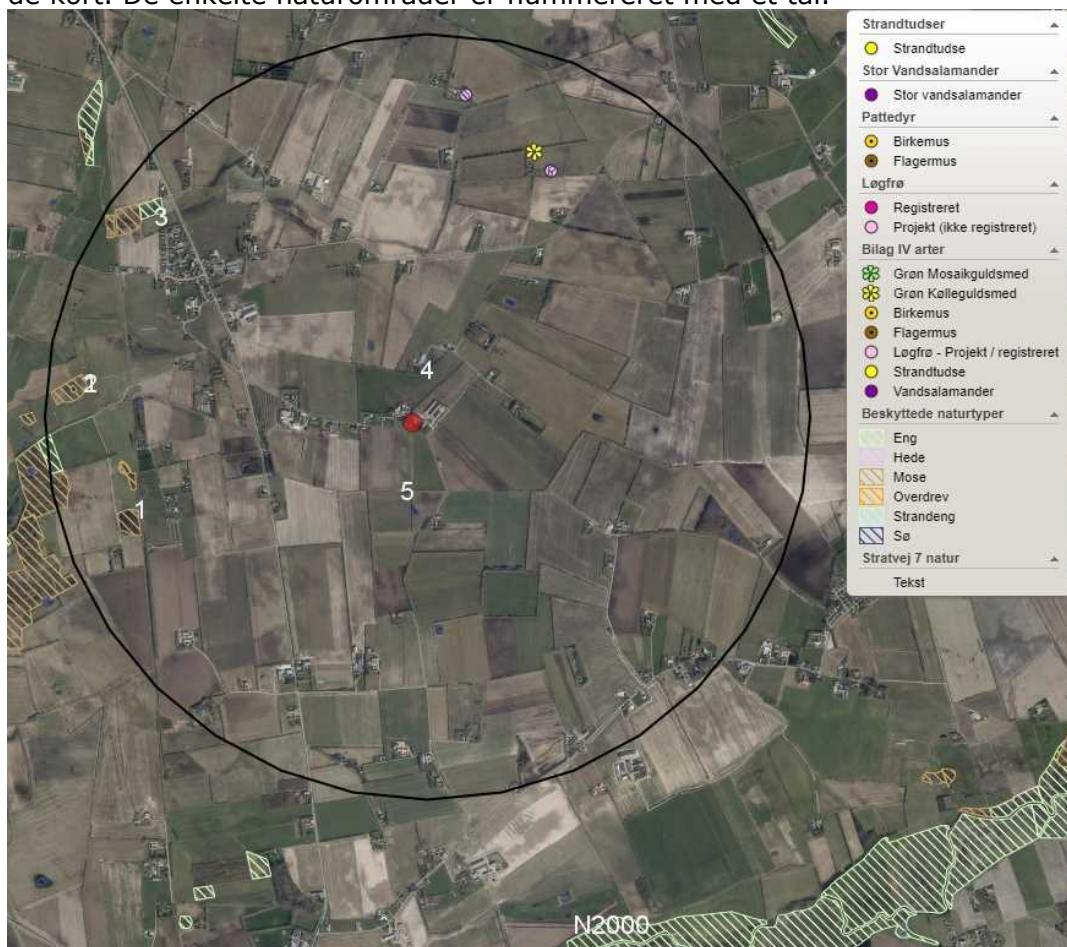
Der ligger flere beskyttede naturområder omkring ejendommens anlæg. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 2.000 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk vil være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne.

---

³ For eksempel MNK-132-00091 og MKN-132-00109

⁴ Bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Repræsentative naturområder og øvrige beskyttelsesinteresser ses på nedenstående kort. De enkelte naturområder er nummereret med et tal.

Kort 2: Anlægget med nummererede naturpunkter. Cirklen viser den afstand der er beregnet til.

I tabel 1 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af relevante data.

Kategori natur						
Naturpunkt		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Natur-kategori	Kumulation (Antal andre husdyrbrug der bidrager)	Beskyttelsesniveau
1	Mose	0,0	0,1	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
2	Mose	0,0	0,1	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
3	Eng/Mose	0,0	0,1	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
4	Sø	0,0	1,5	Ej kategori	Ej relevant	Intet fast
5	Sø	0,0	0,2	Ej kategori	Ej relevant	Intet fast
Bilag IV arter						
Naturpunkt / art		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Note		
	Løgfrø	0,0	0,1			
	Grøn Kølleguldsmed	0,0	0,1			
Internationale naturbeskyttelsesområder						

Navn/nr på int. naturområde	Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Note
Habitatområde Kongeå	0,0	0,0	

Tabel 1. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.

Beskyttelsesniveau for kategori 1-3 natur

Som det fremgår af tabellen herover, er beskyttelsesniveauet for kategori 1-3 natur overholdt.

Naturområder der ikke er omfattet af husdyrbruglovens kategori 1-3

Husdyrbruglovens kategori 1-3 omfatter langt de fleste beskyttede naturområder. Dog er moser, som ligger i Natura 2000, samt enge, søer og strandenge ikke omfattet. Esbjerg Kommune vurderer, at der i den konkrete sag ikke er nogen af de nævnte lokaliteter, der modtager belastninger i en størrelsesorden, der vil føre til tilstandsændring.

Bilag IV-arter

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og planterarter, der kræver streng beskyttelse. Ifølge klagenævnspraksis skal påvirkningen af bilag IV-arter vurderes ud fra anlæggets påvirkning af omgivelserne.

Ud fra det konkrete og generelle kendskab til bilag IV arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der i lokalområdet kan forekomme følgende bilag IV-arter: grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse, spidssnudet frø, odder, snæbel og af flagermus følgende arter vand-, frynse-, trolde-, dværg-, pipistrel-, brun-, syd-, skimmel- og langøret flagermus.

Konkret er der kendskab til løgfrø i en sø nord for anlægget. Se kortet herover. Det vurderes at observationen af Grøn Kølleguldsmed er et strejfende eksemplar.

Belastningen af den konkrete lokalitet (Løgfrø sø) er så lille, at der med sikkerhed ikke vil ske tilstandsændring af lokaliteten. De øvrige vandhuller omkring anlægget, modtager alle en belastning der er så lille, at heller ikke disse kan forventes at ændre tilstand pga. projektet. Det betyder, at der heller ikke er risiko for, at eventuelle ukendte populationers yngle- og rastesteder vil lide skade ved projektet.

På baggrund af kommunens konkrete viden om de enkelte arters yngle- og rastesteder samt den generelle viden om, hvor arterne findes og hvilke aktiviteter, der kan komme i konflikt med hensynet til deres beskyttelse jf. DMUs Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁵, vurderes det, at yngle- eller rastesteder for bilag IV arterne omkring anlægget ikke påvirkes i en grad, der kan forventes at tilsidesætte beskyttelsen af disse, da anlægget ikke direkte eller indirekte via kvælstofdepositionen fra anlægget vil kunne påvirke yngle- og rastesteder væsentligt.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Jævnfør habitatdirektivet er der pligt til at vurdere påvirkningen af internationale naturbeskyttelsesområder. Afgørelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet, vil det jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) som altovervejende hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

I den konkrete sag er beskyttelsesniveauet overholdt og der er ikke særlige forhold, som skulle betinge en afvigelse herfra.

⁵ Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁵ – til brug i administration og planlægning

Samlet vurdering

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at afgørelsen ikke vil tilsidesætte beskyttelsen af omgivende lokale, regionale eller internationale naturområder eller beskyttede arter og at der derfor ikke er behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse kvælstofemissionen fra anlægget.

Lugt

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort et produktionsareal der er på ejendommen og hvilken dyreart der er tale om.

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Beskyttelsesniveau for lugt

Lugtgener fra stalden vurderes på grundlag af det beskyttelsesniveau for lugt, som er fastlagt i husdyrlovgivningen. Hvis beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, vurderes husdyrbruget som udgangspunkt ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Husdyrbruget skal overholde bestemte lugtgeneafstande. Geneafstanden er fastsat under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt. For eksempel vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel overfor lugt end beboere i byområder.

Geneafstanden beskriver den afstand, som der minimum skal være fra husdyrbruget til nabobeboelse, samlet bebyggelse og til byzone. Beboelsesejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

Geneafstanden afsættes normalt i centrum af stalden. Hvis der i ansøgningen er flere staldafsnit, der hver bidrager med lugt, beregner ansøgningssystemet en vægtes gennemsnitsafstand, som tager hensyn til lugten fra de enkelte stalde og staldenes indbyrdes placering. For at beskyttelsesniveauet er overholdt, skal den vægtede gennemsnitsafstand være større end den korrigerede geneafstand.

Geneafstanden beregnes i ansøgningssystemet. I beregningerne korrigeres der for vindretning og påvirkning fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant.

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår lugtberegningerne og det er vurderet, at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt.

Esbjerg Kommune har gennemgået lugtberegningerne.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er udpeget som Stratvej 14. Nærmeste samlede bebyggelse er Sejstrup, mens nærmeste byzone er Jernved/Jernvedlund. Esbjerg Kommuner vurderer, at udpegningerne er korrekte.

Ansøger har medregnet kumulation fra kvægbruget på Stratvej 5 til beboelsen på Stratvej 14. Da lugtkriteriet er overholdt jf. ansøgningen, har Esbjerg Kommune ikke foretaget en nærmere vurdering af, hvorvidt ammoniakemissionen fra Stratvej 5 overstiger 750 kg NH₃-N/år, og dermed skal indgå i kumulationsberegningerne.

Ansøger har ikke medregnet kumulation fra andre husdyrbrug til samlet bebyggelse eller byzonerne. Uanset om der er lugtkumulation med 1 eller flere husdyrbrug til

samlet bebyggelse eller byzonerne vil lugtgenekriteriet være overholdt pga. den store afstand til disse områder. Esbjerg Kommune har derfor ikke foretaget en nærmere vurdering af, om der er angivet korrekte oplysninger om andre husdyrbrug (kumulation).

Esbjerg Kommune er derfor enig med ansøger i, at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, og at husdyrbruget derfor ikke forventes at give anledning til væsentlige lugtgener for omkringboende.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som væsentlig generende.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lugtgener.

Lugt fra gyllebeholdere og håndtering af gødning

Der kan opstå lugtgener i forbindelse med omrøring og pumpning af gylle og afgasset flydende husdyrgødning, og når der håndteres fast husdyrgødning.

I miljøkonsekvensrapporten er gødningshåndteringen beskrevet.

Der opbevares ikke fast gødning (dybstrøelse) på ejendommen efter udmugning fra staldene og dermed vil der ikke være lugt fra opbevaring af fast gødning på møddingsplads eller lign.

Håndtering af husdyrgødning reguleres af husdyrgødningsbekendtgørelsen. For yderligere at imødegå uheld ved håndtering og pumpning af gylle inklusive påfyldning af gyllevogne, stilles der regulerende vilkår til dette. Det vurderes, at det ikke er relevant at stille skærpede krav til tidsrum for pumpning og omrøring af gylle, da der ikke er naboer i umiddelbar nærhed af stalde og gyllebeholdere.

Transporter

Udgangspunktet er, at færdsel på offentlig vej alene reguleres af politiet efter færdselslovens regler. I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til bedriften. For husdyrbrugets egne køretøjer kan der herudover stilles vilkår om, hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Endelig kan der stilles vilkår om, at til- og frakørsel kun må ske på bestemte tidspunkter.

Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrgodkendelsesloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder.

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet antal transportere i nudrift og anset drift. Der er også en beskrivelse af til- og frakørselsforhold.

Esbjerg Kommune er enige med ansøgers vurdering af, at transportere til og fra husdyrbruget ikke vil føre til væsentlige transportgener for nærmiljøet herunder de nærmeste naboer. Der lægges vægt på, at langt størstedelen af transporterne til og fra ejendommen foregår ad de to østlige indkørsler til husdyrbruget, der er beliggende længst muligt væk fra nærmeste naboer på Stratvej 5 og 14.

Støj i forbindelse med til- og frakørsel samt støj fra interne transportere (trafik på egen grund) reguleres af de fastsatte vilkår til støj – læs mere i afsnittet om støj.

Rystelser

På et husdyrbrug er det primært transporter, der kan give anledning til rystelser. I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet rystelser.

Esbjerg Kommune er enig med ansøger i, at rystelser i forbindelse med driften af husdyrbruget herunder intern transport samt til og fra kørsel til husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener for nærmiljøet herunder de nærmeste naboer.

Støj

De væsentligste støjkloder på et husdyrbrug er køleanlæg, pumper, ventilation, intern transporter, korntørring og lignende.

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet de forskellige støjkloder på husdyrbruget, med angivelse af hvornår og hvor længe støjkloderne er i drift.

Esbjerg Kommune supplerer ansøgers vurdering med følgende:

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier fastsættes som vilkår i miljøgodkendelsen.

Esbjerg Kommune har foretaget orienterende beregninger af støj fra relevante kloder på husdyrbruget vha. et orienterende støjberegningsværktøj udarbejdet af det tidligere Grontmij/Carl Bro, som er akkrediteret støjrådgiver. Formålet er at afklare om de fastsatte grænseværdier for støj kan forventes overholdt.

Beregningerne bygger på de oplysninger, der er oplyst af ansøger i miljøkonsekvensrapporten samt supplerende oplysninger indhentet ifm. sagsbehandlingen.

Slagtesvin fodres 5 gange dagligt og smågrise 2 gange dagligt. Foderanlægget er i drift ca. 2 timer pr. dag. Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at støjkloder placeret indendørs i lukkede rum ikke giver anledning til væsentlig støj for omgivelserne. Udfodringsanlægget er placeret indendørs og er derfor ikke medtaget i beregningerne af støj fra ejendommen.

Der er beregnet støj fra fyldning og tømning af gyllebeholdere og foderindblæsning i fodersiloer. Da der er naturlig ventilation i staldene, er der ikke beregnet støj fra ventilationsanlæg. Resultatet af støjberegningerne er beskrevet i det følgende:

Indblæsning af foder i siloer:

Dette finder sted ved de tre fodersiloer foran staldene. Dermed foregår indblæsningen afskærmet i forhold til alle omkringliggende naboer. Aktiviteten er oplyst at finde sted i dagtimer på hverdage. Varigheden er ca. 45 min. Beregningerne viser, at de vejledende støjkrav kan overholdes alle dage i dagtimerne.

Fyldning og tømning af gyllebeholdere:

Fortanke er placeret ved hver gyllebeholder. Der benyttes traktorpumpe til at pumpe gylle fra fortanke over i gylletanke. Dette sker én gang hver 14. dag ved lave

omdrejninger. Varigheden er ca. ½ time pr. overpumpning ved lille gyllebeholder og ca. 1-1½ time ved stor gyllebeholder. Overpumpning foregår i dagtimer. De orienterende støjberegninger viser, at støjkravene vil være overholdt i dag- og aftentimerne (hhv. kl. 07.00 – 18.00 og kl. 18.00 - 22.00).

Ved tømning af begge gyllebeholdere ifm. udbringning på markerne viser de orienterende beregninger, at de vejledende støjkra ve vil være overholdt til naboerne i dag- og aftentimerne (hhv. kl. 07.00 – 18.00 og kl. 18.00 - 22.00) og nattetimerne (kl. 22.00 – 7.00). I beregningerne er det forudsat, at det tager 4 min at fylde en gyllevogn, og at der kan udbringes 3 læs pr. time.

Esbjerg Kommune forventer ud fra ansøgers oplysninger og de orienterende beregninger, at støjkravene vil være overholdt til naboerne omkring Stratvej 7 ifm. fyldning og tømning af begge gyllebeholderne samt indblæsning af foder i siloer.

For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at Esbjerg Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af husdyrbrugets støjbelastning i omgivelserne udføres på husdyrbrugets bekostning.

Støv, fluer og skadedyr

Støv

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for tiltag for at forhindre støvgener.

Esbjerg Kommune er enig i ansøgers vurdering af, at husdyrbruget kan drives uden at medføre væsentlige støvgener. I vurderingen er der særligt lagt vægt på de interne transportveje placering i forhold til nærmeste naboer.

For at sikre, at tilsynsmyndigheden kan håndhæve støvgener, stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støvgener, som tilsynsmyndigheden finder væsentlige.

IE-husdyrbrug skal for at reducere støvemissioner fra staldanlæg enten reducere støvproduktionen fra foder og strøelse, anvende en metode til at binde støv i staldanlæggene eller behandle afgangsluft fra staldanlæggene ved hjælp af et luftrensningssystem. Esbjerg Kommunes vurdering af, hvorvidt dette krav er overholdt fremgår af BAT-afsnittet.

Fluer og skadedyr

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for bekæmpelsen af fluer og skadedyr. Esbjerg Kommuner vurderer, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget og dets omgivelser skal renholdes, og at fluer og skadedyr skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for belysning.

Esbjerg kommune tilføjer, at der er placeret udendørs belysning på de sydvestvendte gavle på de tre stalde. Beplantning og eksisterende bygninger vurderes i høj grad at skærme for lyset mod de nærmeste naboer på Stratvej 5 og 14.

Det vurderes, at husdyrbruget kan drives uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne. Der stilles vilkår om, at lys skal være slukket, når det ikke er påkrævet af produktionsmæssige eller dyrevelfærdsmæssige årsager.

IE-husdyrbrug er forpligtet til at anvende energieffektiv belysning ved ændring eller udskiftning af eksisterende belysningsystem eller belysningsanlæg. Der er redegjort nærmere for dette i BAT-afsnittet.

Driftsforstyrrelser og uheld

Mulige uheld kan være udslip af gylle fra gylletanken, spild af olie- og kemikalier, brand på ejendommen og utilsigtet pumpning af gylle.

Ansøger har redegjort for forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger i miljøkonsekvensrapporten.

Esbjerg Kommune har valgt at supplere ansøgers vurdering med følgende:

Gyllebeholderne på Stratvej 7 er beliggende i en afstand af ca. 200 m fra til nærmeste sø på Stratvej 9. Der er ingen vandløb placeret nærmere gyllebeholderne.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til sikring af gyllebeholdere. Beholdere beliggende nærmere end 100 meter fra et vandløb eller en sø (>100 m²) skal jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen have etableret et alarmsystem, som kan registrere pludselige fald af overfladen i beholderen og meddele dette elektronisk til driftsherren.

Beholdere der samtidig er beliggende i et risikoområde, skal desuden have etableret en beholderbarriere, evt. i form af jordvold, der mindst kan tilbageholde den del af beholderens indhold, der er beliggende over terræn. Jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen defineres et risikoområde som et område, hvor terrænet skrånede med en gennemsnitlig hældning på mere end 6 grader fra beholderen mod vandløbet.

Da gyllebeholderne på Stratvej 7 er beliggende mere end 100 m fra vandløb og søer > 100 m², og da terrænet ikke hælder mere end 6 grader er der i husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke fastsat særlige krav til sikring af gyllebeholdere.

Der er i beredskabsplanen udarbejdet indsatsplan ved gylleudslip.

På baggrund af beholdernes beliggenhed og terrænforhold vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af husdyrgødning er tilstrækkelige til at imødegå forurening i forbindelse med et eventuelt gylleudslip og at der i det konkrete tilfælde ikke er behov for at skærpe husdyrbekendtgørelsens regler for sikring af gyllebeholdere. Dog stilles der i miljøgodkendelsen vilkår om, at pumpning af gylle skal foregå under opsyn.

For at imødegå uheld, stilles der til håndtering og opbevaring af olier og kemikalier og affald herfra, samt til tankning på tæt bund.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der krav om, at husdyrbruget skal udarbejde en plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligehold af husdyrbruget

og materiel. Formålet er at forebygge uheld, og der er ligeledes krav om, at husdyrbruget skal have en beredskabsplan.

Ansøger oplyser, at der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand.

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver hvornår og hvordan der skal reageres.

Esbjerg Kommune vurderer, at de generelle regler er tilstrækkelige til at imødekomme uheld og unormale driftsforstyrrelser. Der stilles derfor alene vilkår om, at der ved ophør af driften af husdyrproduktion skal ske en tømning og rengøring af produktionsanlæg, gødningsopbevaringsanlæg mm. og at affald skal bortskaffes.

Der følges op på, om de generelle regler efterleves i forbindelse med det lovpligtige miljøtilsyn på ejendommen og husdyrbrugets løbende indberetninger til kommunen.

Ressourcer, affald og døde dyr

Ressourcer

Husdyrbrugets brug af ressourcer er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at husdyrbrugets drift ikke adskiller sig væsentlig fra lignende bedrifter, og at der ikke forekommer særligt ressourceforbrugende aktiviteter på ejendommen. På husdyrbruget er der intet ressourceforbrug forbundet med ventilationen i modsætning til størstedelen af svinebrug i DK. Ressourceforbruget forventes ikke at have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Olietanke er omfattet i olietankbekendtgørelsen⁶ og der stilles ikke særskilte vilkår hertil.

Affald

Opbevaring og bortskaffelse af de forskellige affaldsfraktioner er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Ansøger har oplyst, at pap og papir fyldes i container og at det bortskaffes sammen med dagrenovation.

Esbjerg Kommune gør opmærksom på, at affald ifølge gældende affaldsregulativ skal kildesorteres, og genbrugeligt affald herunder pap og papir må ikke bortskaffes sammen med bl.a. forbrændingsegnet affald.

Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at husdyrbrugets affald skal bortskaffes i henhold til Esbjerg Kommunes gældende regulativer. Derudover stilles der vilkår til opbevaring og håndtering af olie- og kemikalieaffald.

Esbjerg Kommune vurderer med de stillede vilkår, at affald ikke vil have en væsentlig betydning for omgivelserne og miljøet hvis det opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes affaldsregulativer (husholdningsaffald/erhvervsaffald).

---

⁶ Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr⁷.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Hvis ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på mere end 750 kg NH₃-N/år, skal kommunen i forbindelse med miljøgodkendelsen sikre sig, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) er reduceret til et niveau, der svarer til det niveau for emission, der kan nås ved at anvende "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Den maksimale emissionen fastlægges på baggrund af reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og beregningerne sker via ansøgningssystemet. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at opfylde kravet til maksimal emission. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for, at BAT emissionsniveauet er overholdt.

Esbjerg Kommune har gennemgået beregningerne og vurderer, at det er de korrekte forudsætninger der ligger til grund for beregningerne. Esbjerg Kommune er således enig med ansøger i, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er reduceret til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er knyttet til valg af staldsystem/-teknologi og opbevaring af husdyrgødning. I den konkrete ansøgningen anvendes følgende virkemidler:

- Slagtesvin og smågrise: 25-49 % fast gulv i slagtesvinestald 1 og 2
- Smågrise: toklimastald, delvist spaltegulv i smågrisestald

Esbjerg Kommune stiller vilkår der fastholder anvendelsen af de oplyste staldsystemer, da de er forudsætninger for beregningerne i ansøgningsskemaet.

Regler for IE-husdyrbrug

Betegnelsen IE-husdyrbrug dækker over svine- og fjerkræbrug, som overstiger det antal stipladser, der fremgår af husdyrbruglovens §16a stk. 2. Husdyrbruget på Startvej 7 er et IE-husdyrbrug.

Den "bedste tilgængelige teknik" for IE-husdyrbrug er beskrevet i EU kommissionens BAT konklusion for "Intensivt opdræt af fjerkræ og svin" offentliggjort d. 21. februar 2017⁸.

For en lang række parametre, er teknikkerne fra BAT konklusionen implementeret i dansk lovgivning:

1. Miljøledelse

IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem. Kravet om miljøledelse er implementeret i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Den ansvarlige på husdyrbruget

⁷ Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring af døde produktionsdyr

⁸ Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/302 af 15. februar 2017 om fastsættelse af BAT (bedste tilgængelige teknik) -konklusioner i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU for så vidt angår intensivt opdræt af fjerkræ eller svin.

skal formulere en miljøpolitik og der skal fastsættes konkrete miljømål. Den ansvarlige kan selv bestemme, hvilket miljøledelsessystem der anvendes, men skal sørge for at kunne dokumentere, at kravene overholdes.

Kravene kan overholdes ved brug af et certificeret miljøledelsessystem (EMAS eller ISO 14.001), eller husdyrbruget kan vælge et mindre omfattende system.

Miljøstyrelsen har udviklet to systemer, der frit kan anvendes. Miljøstyrelsens nye mini miljøledelsessystem sikrer, at husdyrbruget nemt kan overholde kravene og fremlægges dokumentation herfor. Det andet er et mere omfattende miljøledelsessystem med en række bilag, som kan bruges efter behov. Begge miljøledelsessystemer er frit tilgængelige på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Ansøger oplyser, at bedriftens miljøforhold er gennemgået og der er blevet formuleret en miljøpolitik. Der er blevet fastsat et ambitionsniveau med miljømål, en plan for opnåelse af målene og det vil årligt blive evalueret på, om miljømålene er nået. Ligeledes vil miljøledelsessystemet blive gennemgået en gang årligt.

IE-husdyrbrug skal have miljøledelse fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget bliver godkendt. Der følges op på brug af miljøledelsessystem i forbindelse med de årlige indberetninger og det lovpligtige miljøtilsyn på husdyrbruget.

2. Godt landmandskab

I henhold til BAT konklusionen er det BAT at sikre en korrekt og hensigtsmæssig placering af husdyrbruget, at ansatte har den nødvendige oplæring og uddannelse, at udarbejde beredskabsplaner der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser, sikre regelmæssig kontrol, reparation og vedligehold af udstyr m.v. samt opbevare døde dyr på en måde, der forhindrer eller reducerer emissioner.

Placering af husdyrbruget

Hensigtsmæssig placering af husdyrbruget er bl.a. reguleret via gældende afstands-krav, og de beskyttelsesniveauer der gælder i medfør af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Esbjerg Kommune vurderer, at der ikke er behov for særlige vilkår for at begrænse transport af dyr, materialer og husdyrgødning eller for at tage hensyn til den fremtidige udvikling af husdyrbruget.

Uddannelse og oplæring af personale

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsætter krav om, at personalet oplæres i relevant lovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, planlægning af aktiviteter, beredskabsplanlægning og-styring og reparation og vedligehold af udstyr. Formålet er at undgå uheld og utilsigtet forurening.

Oplæringsmateriale skal være tilgængelig for personalet og skal kunne fremvises ved miljøtilsyn. Miljøministeriet og Miljøstyrelsen har i samarbejde med SEGES udarbejdet et vejledende oplæringsmateriale, som husdyrbruget kan tage udgangspunkt i.

Ansøger oplyser, at bedriftens medarbejdere i dag uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse. Der er ikke angivet oplysninger om oplæringsmateriale.

Kontrol, vedligehold, reparation og beredskab

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der krav om, at husdyrbruget skal udarbejde en plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligehold af husdyrbruget

og materiel. Hensigten med den forebyggende plan er at minimere risikoen for forurening. Miljøministeriet og Miljøstyrelsen har i samarbejde med SEGES udarbejdet et vejledende materiale med et eksempel på, hvordan en kontrolplan kan udformes.

Der er også krav om, at husdyrbruget udarbejder en beredskabsplan, der beskriver hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld. På Esbjerg Kommunes hjemmeside findes en skabelon for en beredskabsplan, hvor der kan laves et oversigtskort i en GIS-baseret løsning.

Ansøger oplyser, at

- bedriften har udarbejdet beredskabsplan, således at skade ved uheld kan minimeres.
- der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand.

Døde dyr

Opbevaring af døde dyr er reguleret via bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Kommunens vurdering

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med de nævnte tiltag og ved at følge de generelle regler har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Der følges op på, om de generelle regler efterleves i forbindelse med det lovpligtige miljøtilsyn på ejendommen og husdyrbrugets løbende indberetninger til kommunen.

3. Fodring

For at reducere den samlede mængde kvælstof der udskilles med husdyrgødningen, er der i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav om, at der skal anvendes enten fasefodring, reduceret indhold af råprotein, eller et eller flere fodertilsætningsstoffer.

For at reducere den samlede mængde fosfor der udskilles, skal husdyrbruget som minimum anvende fasefodring, fytase eller letfordøjeligt uorganisk fosfat.

Ansøger oplyser bl.a., at

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Foderanlæg justeres jævnligt, så den udfodrede mængde passer til dyrenes vækst og behov og unødigt foderspild minimeres.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget ved at følge de generelle regler har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

4. Effektiv vand- og energiudnyttelse

I henhold til BAT konklusionen er det BAT at registrere vandforbruget, at opspore og udbedre lækager og herunder at kontrollere drikkevandsudstyr, anvende højtryksrensere til rengøring og genbruge uforurenede regnvand som rens vand.

Krav til effektiv vandudnyttelse er implementeret i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen via regler om plan for kontrol og vedligehold, som bl.a. skal omfatte udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes, og frekvensen for løbende indstilling skal sikres i planen.

Ansøger oplyser følgende om vandbesparende foranstaltninger:

- Vandforbruget registreres en gang årligt i regnskabet.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Defekte drikkekopper udskiftes.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene for at minimere forbruget af vaskevand.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Der er drikkekopper eller drikkenipler over krybber i alle staldafsnit. Herved undgås drikkevandsspild.

Det er desuden BAT at anvende højeffektive varme-, køle- og ventilationssystemer, at anvende naturlig ventilation eller have grundig isolering af stalde, hvis naturlig ventilation ikke er muligt at anvende energieffektiv belysning og at anvende varmeindvinding.

Krav om energieffektiv belysning er indarbejdet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Her fremgår det, at husdyrbruget er forpligtiget til at anvende energieffektiv belysning, og at denne pligt indtræder ved ændring eller udskiftning af eksisterende belysningssystem. Samtidig skal planen for kontrol og vedligehold også omfatte varme, køle- og ventilationssystemer og luftrensningssystemer.

Ansøger oplyser følgende om energibesparende foranstaltninger:

Belysning:

- Der er kun lys i driftsbygningerne, når der arbejdes, og når det i øvrigt er nødvendigt af produktionsmæssige årsager.
- Der anvendes lavenergi-belysning i bedriften

Varme:

- Der anvendes toklimastalde, hvorved grisenes egenproduktion af varme anvendes til at hæve temperaturen under overdækningen. Herved spares energi på opvarmning af det faste gulv.

Ventilation:

- Staldene er med naturlig ventilation, og der er derfor ikke energiforbrug til dette.

Øvrige:

- Alle stalde er isolerede.

- Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.
- Tørfodringsanlægget er udstyret med en føler, der sikrer at fodringsanlægget ikke kører i tomdrift, når foderautomaterne er fyldt op.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til effektiv vand- og energidnyttelse har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

5. Spildevand

Teknikker fra BAT konklusionen er indarbejdet i dansk lovgivning, hvor der generelt er krav om, at regnvand og øvrigt spildevand skal holdes adskilt. I medfør af husdyrgødningsbekendtgørelsen er der bl.a. krav om, at afløb fra mødding- og ensilagepladser skal ledes til opsamlingsanlæg. Samtidig skal mødding- og ensilagepladser indrettes således, at overfladevand ikke kan løbe ind på pladsen. Desuden er der krav til, hvornår og hvordan spildevand må udbringes.

Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår det, at der kan sættes vilkår til indretning af husdyrbruget, så de forurenende områder uden om staldanlæg samt husdyrgødnings- og ensilageopbevaringsanlæg begrænses med henblik på at reducere produktionen af spildevand. Samtidig kan der fastsættes vilkår der sikrer minimering af vandforbrug, så mængden af spildevand reduceres.

Esbjerg Kommune vurderer, at der i den konkrete sag ikke er behov for særlige vilkår til at minimere mængden af spildevand.

6. Lugt- og støjemissioner:

I medfør af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der krav om, at der skal foretages en vurdering af det ansøgtes påvirkning af omgivelserne i forhold til lugt-, støj- og støvgener. I denne vurdering indgår husdyrbrugets placering i forhold til naboer, hvilke aktiviteter på husdyrbruget der kan medføre gener samt hvorledes eventuelle gener kan reduceres.

Vurderingen fremgår af de respektive afsnit i nærværende godkendelse. Ved at følge de stillede vilkår i godkendelsen, vurderes husdyrbruget at leve op til anvendelse af BAT.

7. Støvemissioner:

IE-husdyrbrug skal sikre, at støvforurening fra staldanlægget reduceres. I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der derfor indarbejdet krav om, at husdyrbruget som minimum skal enten reducere støv ved kilden, anvende en metode til at binde støv i staldanlægget eller behandle afgangsluften ved hjælp af et luftrensningssystem.

Behandling ved den umiddelbare kilde kan f.eks. ske ved anvendelse af grovere strøelse, sprede frisk strøelse med hånden, ad libitum-fodring, vådfoder, foderpiller mv. Støvreduktion kan også ske i staldanlægget ved f.eks. at sprøjte med vandtåge eller olie. Hvorimod afgangsluften behandles ved et luftrensningssystem.

Ansøger oplyser følgende om støvreducerende foranstaltninger:

- Der er overbrusningsanlæg i alle stalde, hvilket reducerer støvgener.

- Alt foder opbevares i lukkede siloer. Transport mellem udendørs siloer og foderlade, foregår i et lukket system.

8. Opbevaring af husdyrgødning

De teknikker fra BAT konklusionen, der er indarbejdet i dansk lovgivning, er bl.a. krav om overdækning af opbevaringslagre med fast og flydende husdyrgødning. I praksis omrøres gyllebeholdere derfor kun forud for udbringning. Desuden er der krav til kapacitet af opbevaringslagre, særlige krav til styrke og tæthed af opbevaringsanlæg for husdyrgødning, ligesom der også er krav om, at gyllebeholdere skal kontrolleres hvert 10 år af en autoriseret kontrollant.

Der er desuden krav om, at gyllebeholdere der er placeret således, at der er risiko for afstrømning til vandløb og søer i forbindelse med uheld skal kontrolleres hvert 5 år, have monteret alarmsystem og i nogle tilfælde også beholderbarrierer.

BAT konklusionen angiver også, at der årligt bør foretages et eftersyn af beholderen. Dette er indarbejdet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen via reglerne om plan for kontrol og vedligehold.

Ved at følge gældende lovgivning vurderes husdyrbruget således at leve op til anvendelse af BAT.

9. Udbringning af husdyrgødning

De teknikker fra BAT konklusionen, der er indarbejdet i dansk lovgivning er bl.a. harmonikrav, bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i marken samt krav til kvælstofudnyttelse. Der er endvidere krav om, at der skal planlægges samt føres journal over gødningsudbringningen, hvilket foretages via mark- og gødningsplaner. Desuden er der fastsat specifikke regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.

Ved at følge gældende lovgivning, vurderes husdyrbruget således at leve op til anvendelse af BAT.

10. Ammoniakemission

De teknikker og niveauer for ammoniakemission der fremgår af BAT konklusionen er indarbejdet i husdyrbrugloven, som fastsætter et generelt beskyttelsesniveau for ammoniak (jf. ovenstående afsnit om BAT og ammoniakemission). Ved at overholde dette beskyttelsesniveau vurderes husdyrbruget at leve op til anvendelse af BAT.

Samlet vurdering af anvendelse af "bedst tilgængelige teknologi"

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi for alle de ovennævnte punkter.

Ophør

I miljøkonsekvensrapporten er det beskrevet, hvilke foranstaltninger der vil blive truffet ved ophør af driften af husdyrbruget.

Esbjerg Kommune vurderer, at de beskrevne tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for f.eks. rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet. Der stilles vil-

kår om, at husdyrbruget ved ophør skal tømme og rengøre produktionsanlæg, husdyrgødning- og foderopbevaringsanlæg og at miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning.

Endvidere gælder det i medfør af § 45 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at husdyrbruget senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunen, og sende et oplæg til vurdering efter jordforureningslovens §38 k, stk. 1. Ophør defineres i denne forbindelse som både som ophør af alle aktiviteter på husdyrbruget, men også hvis kapaciteten eller udnyttelse af kapaciteten nedsættes permanent til under stipladsgrænserne i § 16a, stk. 2.

Alternative muligheder

Miljøkonsekvensrapporten indeholder en beskrivelse af de alternative løsninger, som ansøger har undersøgt inkl. hovedårsagen til de valgte løsninger. Ansøger redegør for, at der ønskes en optimal udnyttelse af de eksisterende rammer. Med en miljøgodkendelse efter stiplads-modellen opnås som ønsket en fleksibel produktion i eksisterende rammer. Ansøger har vurderet, at en udvidelse både vil øge den økonomiske og miljømæssige belastning, og derfor er en udvidelse af produktionen herunder nybyggeri fravalgt.

Samlet vurdering

Husdyrbrugets væsentlige direkte og indirekte påvirkning af miljøet er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at det ansøgte, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet herunder navnlig i forhold til:

- landskabelige værdier
- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbar over for næringsstofpåvirkning
- jord, grundvand og overfladevand
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Offentliggørelse og høring

Forudgående inddragelse af offentligheden

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk) og Esbjerg Kommunes hjemmeside www.esbjergkommune.dk/om-kommunen/annoncer/landbrug.aspx den 1. februar – 15. februar 2021.

Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til ansøgningen, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger. Kommunen har i forbindelse med annonceringen ikke modtaget bemærkninger til ansøgningen.

Høring af udkast til afgørelse

I forbindelse med den offentlige høring i perioden den 26. februar 2021 til den 29. marts 2021 er der heller ikke modtaget bemærkninger til udkastet.

Bilag 1:

Miljøkonsekvensrapport for Stratvej 7, 6740 Bramming

Claus Jæger

Stratvej 7

6740 Bramming

Udarbejdet den 15. Januar 2021
Af miljørådgiver Trine Riis Jeppesen

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	4
Ikke teknisk resumé.....	5
Basisoplysninger	7
Oplysninger om samdrift med andre ejendomme	7
Biaktiviteter	7
IE-brug	7
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	7
Indretning og drift	7
Afløbsforhold	10
Foderopbevaring	11
Lys.....	12
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse	13
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning.....	13
Beliggenhed	13
Planforhold	13
Landskab.....	13
Afstandskrav	14
Naturområder.....	15
Ammoniakemission	15
Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000).....	16
Kategori 1-natur	16
Kategori 2-natur	16
§ 3 områder	16
Kategori 3-natur	18
Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter	18
National beskyttelse af arter af planter og dyr	18
Biodiversitet – Den danske Rødliste	19
Lugt	19
Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.....	21
Støv	21
Fluer og skadedyr	21

Til- og frakørsels forhold.....	21
Rystelser	23
Støj.....	24
Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger.....	24
Egenkontrol	25
Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.....	26
Grundvand	26
Zink	26
Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.).....	26
Affald	27
Døde dyr	28
Vand.....	28
Energi.....	28
Klima	29
BAT (ammoniak).....	29
Ammoniak (anlæggets emissionsniveau for ammoniak og valg af teknologi)	30
Fravalg af teknologier	30
Miljøledelsessystem	30
Management/Godt landmandskab	30
Fodringsstrategi.....	31
Vand.....	32
Energi.....	32
Spildevand	33
Støj.....	33
Støv.....	33
Lugt	33
Opbevaring af husdyrgødning	34
Forarbejdning af husdyrgødning	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Udbringning af husdyrgødning	34
Samlet BAT-vurdering.....	35
Eventuelle grænseoverskridende virkninger.....	35
Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgtes virkning på miljøet.....	35
Tiltag ved ophør.....	36

Befolkningen og menneskers sundhed	36
Alternative løsninger	36
Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten	37
Bilag 1. Opgørelse og kort over produktionsarealer	38

Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver de fremtidige forhold på husdyrbruget på Stratvej 7, 6740 Bramming, beliggende i Esbjerg Kommune.

Rapporten beskriver de faktiske forhold i dag samt udvidelsens karakteristika, herunder den forventede drift efter ibrugtagning. Hertil vurderes konsekvenser forbundet med udvidelsen.

Rapporten er opbygget jf. Bilag 1 i Bek. nr. 1261 af 29/11/2019 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), med enkelte ændringer:

- Rapporten indledes med et ikke-teknisk resumé, fremfor at slutte med det, da det vurderes, at det er en mere naturlig opbygning.
- Punkterne D 1 a og b behandles under et, så de forskellige faktorer beskrives og vurderes i samme afsnit, da dette vurderes mere hensigtsmæssigt.

God læselyst.

Ikke teknisk resumé

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Stratvej 7, 6740 Bramming. På husdyrbruget er der i dag en produktionstilladelse til 11.500 producerede smågrise, 11.000 producerede slagtesvin årligt og 20 heste. Ejer af husdyrbruget ønsker at få godkendelse til at kunne producere efter de nye fleksible regler, hvor det er produktionsarealerne der godkendes. Herefter kan ansøger frit producere uden begrænsninger på vægten af dyrene og antallet af dyr på stald.

For senere at kunne ændre i produktionen og staldindretning uden fornyet godkendelse, er ansøgningen udformet, så staldene senere kan ændres til smågrise eller slagtesvin. Staldene kan vha. udskiftning af inventar ændres til enten smågrise- eller slagtesvinestalde. Beregningerne er lavet, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt ved evt. ændringer af staldene.

Landskabelige forhold

Ejendommen ligger på Stratvej 7, 6740 Bramming, og består af en samlet bygningsmasse, der ligger på et hjørne/i et skarpt sving på Stratvej. Da der ikke sker bygningsmæssige ændringer på ejendommen, vil ejendommen efter ændringen fremstå som den gør i dag.

Potentielle gener

Beregningerne viser at husdyrbruget ikke resulterer i øget lugt. Kravene i lovgivningen om maksimal lugtpåvirkning af naboer, samlet bebyggelse og byer er overholdt.

Støj og vibrationer fra selve husdyrbrugets faste bygninger og installationer vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer, idet afstanden til idet de fleste støjende aktiviteter foregår indendørs og nærmeste nabobeboelse er afskærmet af egne driftsbygninger.

Fluer og skadedyr bekæmpes, og døde dyr opbevares i nærheden af maskinhus, hvilket vurderes ikke at medføre væsentlige gener for naboer.

Transporter til og fra ejendommen sker primært ved den sydligste indkørsel mod øst.

Samlet set vurderes dyreholdet i forhold til naboer, samlet bebyggelse og byzone ikke at medføre væsentlige gener i form af lugt, støj, støv, vibrationer, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Påvirkning af natur

Der er i Husdyrloven og tilhørende Husdyrgodkendelsesbekendtgørelse fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak som forskellige naturtyper må belastes med.

Indenfor 1.000 m fra staldanlægget er ingen, heder, moser eller overdrev, som kan tåle en mindre merbelastning. Der er ca. 6,3 km til nærmeste nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er belig-

gende uden for internationale naturbeskyttelsesområder og ca. 5,8 km til nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik: I forhold til at begrænse ammoniakfordampningen er dette i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak der må komme fra husdyrbruget.

For det ansøgte er der krav om, at der højst må udledes 4.519 kg ammoniak pr. år. Dette krav til emissionen er i lovgivningen sat ud fra viden om, hvad der kan lade sig gøre, ved at anvende de bedste "teknikker" på markedet, der er tilgængelige i til en pris, der er realistisk i forhold til produktionens størrelse. Det kan være et staldsystem med lav ammoniakfordampning eller en teknik i form af gyllekøling e.l. Lovgivningens krav til maksimal ammoniakudledning er overholdt.

Alternativer til teknologi og foranstaltninger

Der er tale om godkendelse af eksisterende og uændret drift, derfor er der ikke vurderet på alternative placeringer eller udvidelsesmuligheder. Der er med nærværende ansøgning, alene tale om en godkendelse af eksisterende drift – herunder de løbende effektiviseringer der er foretaget i den eksisterende ramme over årene siden sidste godkendelse.

Ophør

Ved ophør med driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Beholdere til gylle etc., der er omfattet af kravet om beholderkontrol, skal gøres uanvendelige til opbevaring af gylle mv., hvis de afmeldes beholderkontrollen. Al miljøaffald skal bortskaffes for egen regning efter den til hver tid gældende lovgivning. Gyllebeholdere, der ikke skal anvendes af anden bruger, skal fjernes.

Basisoplysninger

Oplysninger om samdrift med andre ejendomme

Udover Stratvej 7 ejer og driver Claus jæger Stratvej 9 og Kjærgårdsvej 7, hvor der er en so-produktion. De tre ejendommen drives under samme CVR.nr. Stratvej 9 og Kjærgårdsvej 7 er placeret hhv. ca. 200 m nord for de nærmeste driftsbygninger på Stratvej 7, og ca. 2,5 km nordvest for Stratvej 7.

På baggrund af afstanden, og at ejendommen hver især kan drives som selvstændige enheder, vurderes der at der ikke er tale om en teknisk og forureningsmæssig forbindelse, jf. Husdyrlovens § 16c, imellem Stratvej 7, Stratvej 9 og Kjærgårdsvej 7. Der ansøges derfor en særskilt miljøgodkendelse til husdyrproduktionen på Stratvej 7.

Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

IE-brug

Husdyrbruget er kategoriseret som et IE-brug, da der er flere end 2.000 stipladser til slagtesvin.

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Indretning og drift

Stald	Dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Produktionsareal (m ²)		
		8-årsdrift	Nudrift	Ansøgt
4. Hestestald	Heste, dybstrøelse	72	144	144
7. Slagtesvinestald	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; 25-49 % fast gulv	-	-	976
	Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	854	854	-
	Smågrise. To-klimastald, delvis spaltegulv	122	122	-
8. Slagtesvinestald	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; 25-49 % fast gulv	-	-	976
	Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	854	854	-
	Smågrise. To-klimastald, delvis spaltegulv	122	122	-
9. Smågrisestald	Smågrise. To-klimastald, delvis spaltegulv	544	544	544
I alt		2.568	2.640	2.640

Tabel 1. Dyretype, staldsystem, produktionsareal og miljøteknologi

Produktionsarealet er i denne ansøgning opgjort ved en opmåling af stierne foretaget af Claus Jæger. Dvs. at der er fratrukket gangarealer. Dog er inventar og foderkrybber ikke fratrukket.

Derudover anvendes to flytbare rundbuehaller.

Se grundtegning (bilag 1) til opgørelse af produktionsarealet.

Figur 1. Situationsplan

- Bygning 1. Beboelse.
- Bygning 2. Garage, halmfyr til stuehuset og opbevaring.
- Bygning 3. Hestestald. Stalden er indrettet med 6 hestebokse, med dybstrøelse. Hver hesteboks er 4 m x 6 m. Der er naturlig ventilation i stalden.
- Bygning 4. Lade.
- Bygning 5. Lade
- Bygning 6. Maskinhus
- Bygning 7. Slagtesvinestald. Slagtesvinestalden er opdelt i 8 sektioner á 12 stier, og er indrettet med delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv. Stalden har naturlig ventilation.

- Bygning 8. Slagtesvinestald. Stalden er opdelt i 8 sektioner á 12 stier, og er indrettet med delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv. Stalden har naturlig ventilation.
- Bygning 9. Smågrisestald. Stalden er opdelt i 8½ sektioner med 8 stier i hver, og er indrettet som to-klimastald med delvis spaltegulv. Stalden har naturlig ventilation.
- Bygning 10. Udleveringsrum.
- Bygning 11. Gyllebeholder på 1.500 m³ fra 1987. Der anvendes naturligt flydelag.
- Bygning 12. Gyllebeholder på 2.800 m³ fra 2005. Der anvendes naturligt flydelag.
- Bygning 13. Vaskeplads
- Bygning 14. Gammel stald (nedrives)
- Bygning 15. Ældre maskinhus, som anvendes til bil, trailer, hestetrailer og opbevaring.
- Bygning 16. Ridebane

Udover de førnævnte bygninger anvendes der to flytbare rundbuehaller på hver 30 m², som er placeret på mark 1-0 (jf. figur 2). Læskurene har den funktion, at hestene ikke nødvendigvis skal ind i stalden i vinterperioder og perioder med vinterlignende vejr. Da der ikke er fast bund i de to flytbare rundbuehaller, er de højest placeret det samme sted i 12 mdr. ad gangen, og placeres tidligst det samme sted igen efter 5 år. Jf. reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelses §10.

Figur 2. Placering af rundbuehaller i rødt område

Afløbsforhold

Alle afløbsforhold ses på nedenstående figur.

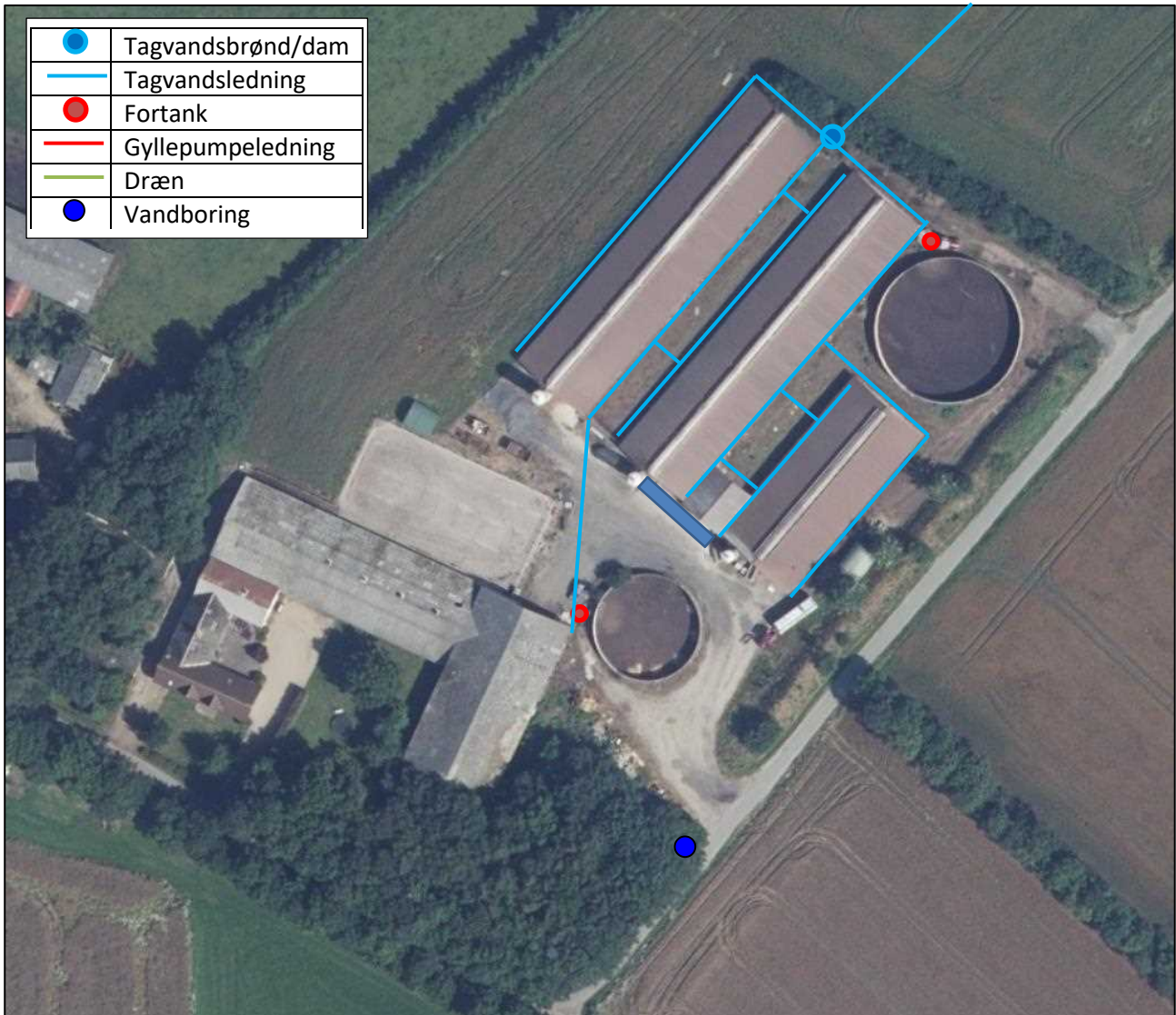
Der er ingen snaitært spildevand fra driftsbygningerne. Sanitært spildevand fra stuehuset ledes via trixtank til nedsivningsanlæg.

Marksprøjten påfyldes på vaskepladsen og rengøres i marken. Sprøjten er forsynet med en rentvandstank. Vand fra vaskeplads løber i gyllekanaler og videre til gylletanken.

Tagvand ledes til dam med overløb til dræn, som har forbindelse til vejgrøft. Her formodes det at nedsive.

Der er ingen dræn inden for 15 m fra driftsbygningerne.

Figur 3. Afløbsplan

Foderopbevaring

Slagtesvinene fodres 5 gange dagligt og smågrisene fodres to gange dagligt. Der er ikke egen produktion af foder, i stedet fodres der med færdigkøbt tørfoder. Foderet opbevares i tre siloer på hver 30 tons. Indkøb af foder sker på baggrund af foderplanlægning, og der er faste aftaler om levering af foder.

Foderanlæg justeres jævnligt, så den udfodrede mængde svarer til dyregruppen, og unødigt foderspild minimeres.

Grisene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Der anvendes halm til rodemateriale ved grisene og halm til strøelse ved hestene. Halmen opbevares på anden ejendom eller i markstak. Der opbevares max. halm til et par dages forbrug på denne ejendom. I

rundbuehal ved siden af smågrisestald, opbevares 1-2 halmballer, som snittes fint til rodemateriale til smågrisene. Pt. anvendes ca. 15 baller om året til hestene og en balle hver 14. dag til grisene.

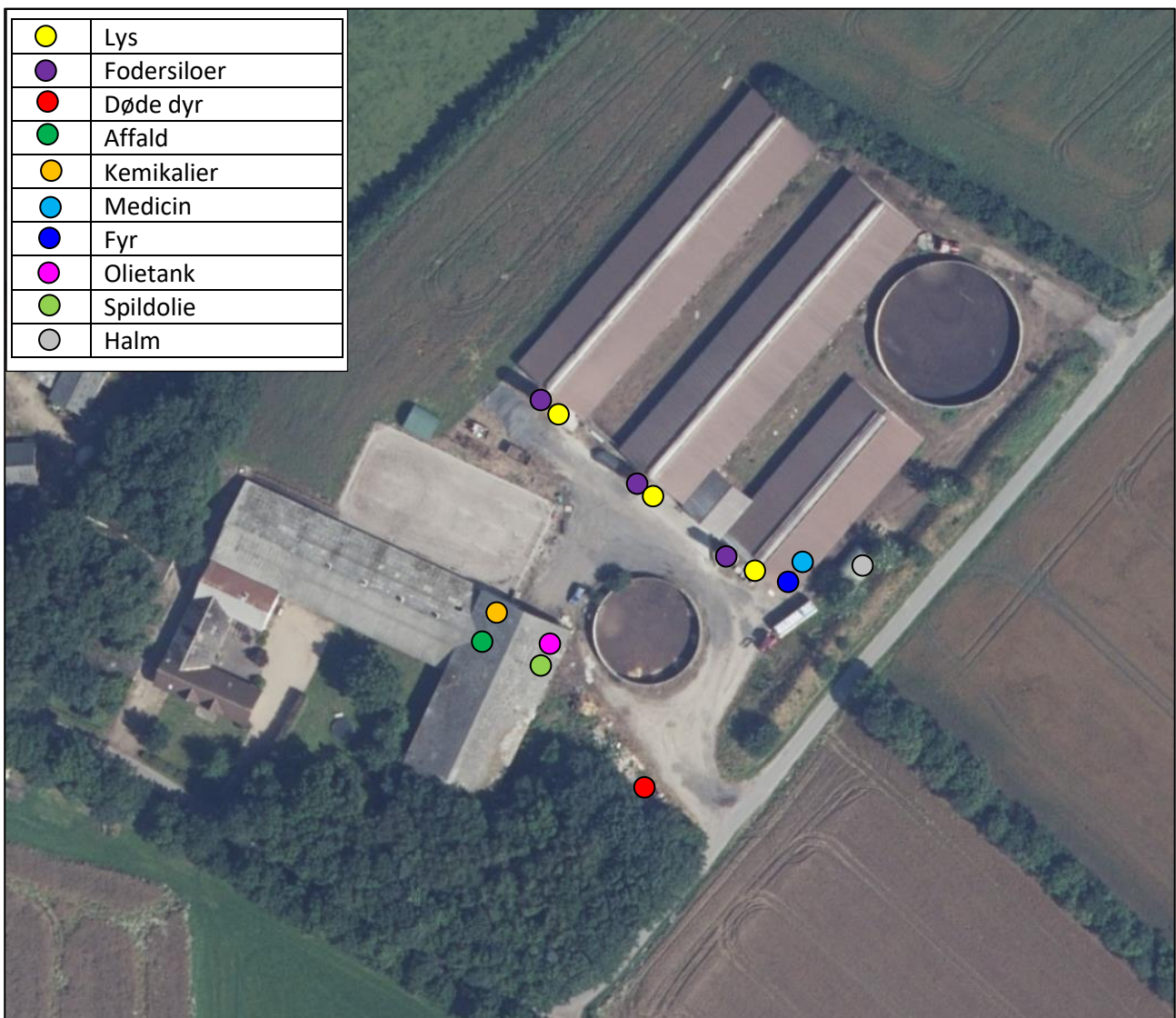
Lys

Der er natbelysning i staldene (natsænkning ved brug af 15 watts pærer i alle staldene). Lyset vil kunne ses fra siderne af staldene. Der er natbelysning i gavlene af staldbygningerne mod sydvest.

Ejendommen er afskærmet af beplantning mod nord, syd og vest. Mod øst er ejendommen afskærmet af en tilgroet jordvold med spredt buske/træer.

Vurdering

Der sker ikke ændringer af udendørsbelysningen som følge af denne godkendelse. Ejendommen er afskærmet af beplantning mod landskabet. Eksisterende udendørs belysning vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Figur 4. Oversigtskort

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse

Der anlægges ikke nye indkørsler, veje m.m., og der sker ingen bygningsmæssige ændringer eller opføres nye bygninger.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Opbevaringsanlæg	Opførsels år / 10 års beholder-kontrol	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
11. Gylletank	1987/2015	1.500	366	Flydelag
12. Gylletank	2005/2015	2.800	700	Flydelag
Gyllekanaler		680		
I alt		4.980		

Tabel 2. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Den flydende husdyrgødning fra staldene pumpes via fortanken til gyllebeholder. I fortanken er der en traktorpumpe, der kan pumpe gyllen via jordledning til gyllebeholder. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

Med denne godkendelse følger der en fleksibilitet i antallet og sammensætningen af dyreholdet. Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at lave en kapacitetsberegning. Der vi dog til en hver tid, være en opbevaringskapacitet til minimum 9 måneder for den flydende husdyrgødning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 11 stk. 2.

Hesteboksene tømmes 2-3 gange årligt og køres til opbevaring i marken. Dybstrøelsen opbevares i markstak indtil nedpløjning. Da der ikke er fast underlag i de to flytbare rundbuehaller, er de kun placeret det samme sted højst 12 måneder ad gangen, og placeres ikke det samme sted igen før efter 5 år, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 10 stk. 2.

Markstakken placeres langt væk fra naboer og overdækkes, så der ikke er risiko for lugt/fluegener eller næringsstofforurening.

Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Beliggenhed

Planforhold

Ejendommen er beliggende i det åbne land. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Stratvej 14, som ligger 258 m sydvest for anlægget. Den nærmeste samlede bebyggelse er Sejstrup beliggende ca. 1,2 km nordvest for anlægget. Nærmeste by er Hunderup, som ligger 1,6 km nordøst for ejendommen.

Landskab

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegningerne og fredninger blevet gennemgået.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.

Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet

Husdyrbruget ligger indenfor:

	Indenfor	Udenfor
Særlig værdifuldt landbrugsområde	x	
Skovrejsningsområde	x	
Lavbundsområde		x
Naturbeskyttelsesområde		x
Økologiske forbindelser / spredningskorridorer		x
Kulturhistoriske bevaringsværdier / kulturmiljø		x
Bevaringsværdigt landskab		x
Større sammenhængende landskab	x	
Område for store husdyrbrug		x
Specifikke geologiske bevaringsværdier		x
Kystnærhedszone		x
Strandbeskyttelseslinje		x
Kirkebyggelinje		x
Skovbyggelinje		x
Å beskyttelseslinje		x
Sø beskyttelseslinje		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Fredede områder		x
Fortidsminde beskyttelseszone		x
Habitatområde		x
Råstofområder		x
Boringsnære beskyttelsesområder		x
Område med særlig drikkevandsinteresse		x
Nitratfølsomt indvindingsområde		x
Sprøjttemiddelfølsomme indvindingsområde		x
Jordforurening V1		x
Jordforurening V2		x

Tabel 3. Landskabelige udpegninger

Ejendommen er afskærmet af beplantning mod nord, syd og vest. Mod øst er ejendommen afskærmet af en tilgroet jordvold med spredt buske/træer. Beplantningen vil forblive uændret.

Vurdering

Da der ikke sker nogle bygningsmæssige ændringer eller anlægsarbejder, vil der ikke ske en væsentlig påvirkning af landskabet som følge af projektet.

Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6-8 i Lbk. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven) er følgende:

§ 6:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

§ 7:

- helt eller delvist indenfor eller i en afstand mindre end 10 m fra kategori 1 og kategori 2 naturtyper (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 stk. 1 og 2).

§ 8:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Afstandskravene er overholdt, da anlæggets afstand til områderne er større eller lig med ovenstående krav, på nær afstanden til naboskel mod syd. I denne sag er der tale om dyrehold i eksisterende lovlige bygninger, i det der ikke sker ændringer af bygningsmassen eller produktionsarealet.

Afstandene er afsat som punkter i Husdyrgodkendelse.dk

Vurdering

Der sker ikke nogen udvidelse af produktionsarealet eller bygningsmassen. Det vurderes derfor at alle afstandskrav er overholdt, da der ikke sker en udvidelse, ændring eller etablering af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg.

Idet ejendommen ligger i stor afstand til byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt, vurderes de driftsmæssige ændringer ikke at ville medføre væsentlige gener fra ejendommen. Det vurderes heller ikke at ændringerne vil medføre væsentlige forringelser af Danmarks kulturarv eller de landskabelige forhold.

Naturområder

Ammoniakemission

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger der er foretaget i *Husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen i ansøgt drift er 4.443,0 kg NH₃-N/år. Kildehøjde kan i beregningerne sættes til 3 eller 6 meter.

Der er valgt 6 m. Ruheder er valgt som *Landbrug* i oplandet og som *Blandet natur med lav bevoksning (bn)*, *Blandet natur med middel bevoksning (mk)* eller *Skov (S)* i naturpunkt. Der er kumulation i nogle af punkter, men det er ikke interessant, da totalbelastningen i kategori 1 natur er på 0.

For at kunne vurdere merdepositionen til kategori 3 natur, er produktionsarealets størrelse for 8 år siden og nudriften fastsat til produktionsarealet, som er godkendt i juni 2008.

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er beskrevet under Indretning og drift.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

Der er ca. 2,8 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 80: Kongeåen.

Kategori 1-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 5,8 km sydvest for det nærmeste kategori 1 naturområde.

Der er foretaget beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition er overholdt.

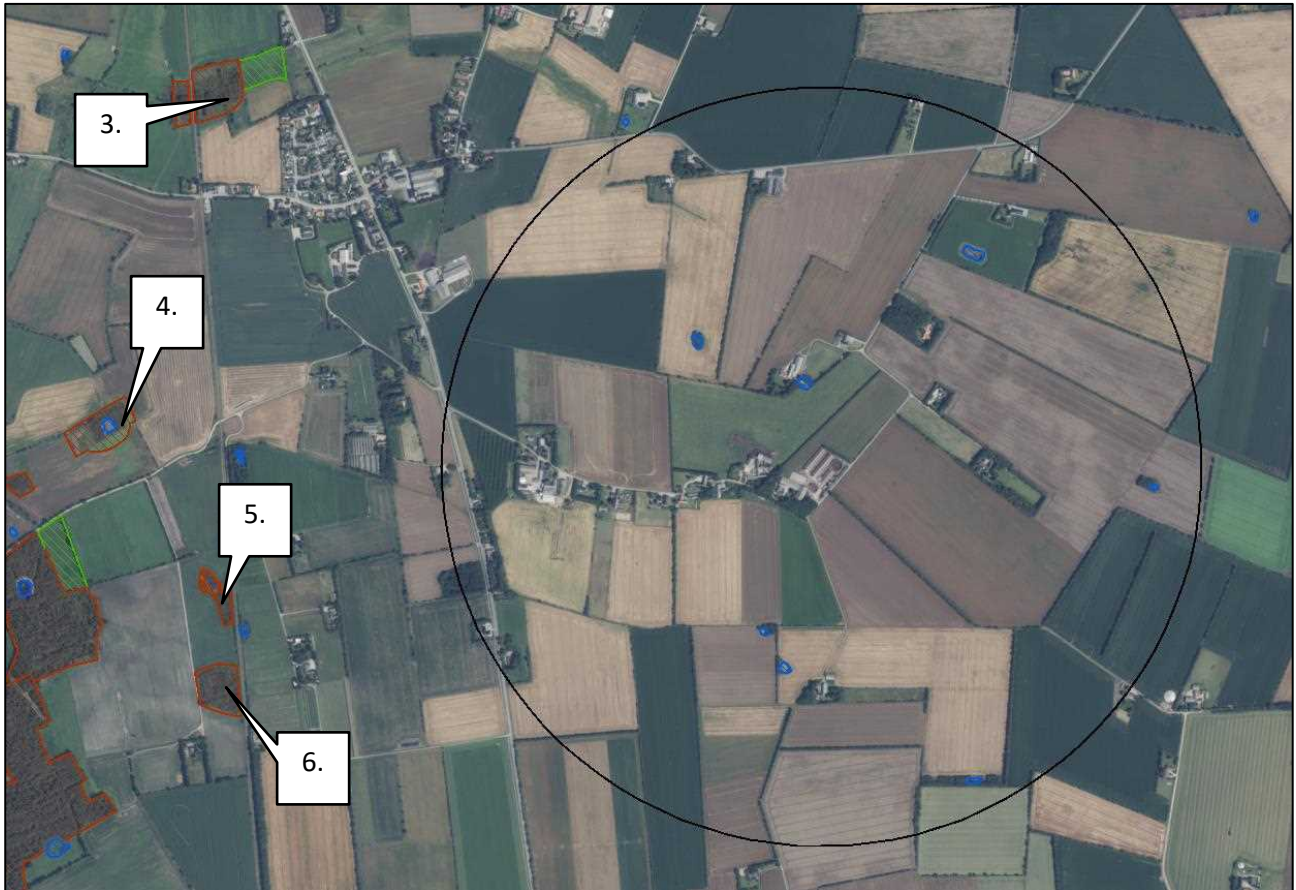
Kategori 2-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 6,3 km sydøst for, det nærmeste kategori 2 naturområde.

Der er foretaget beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition på 1 kg N/ha/år er overholdt.

§ 3 områder

Af figur 5 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 5. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
6. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
5. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
4. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
3. Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
2. Overdrev	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
1. Overdrev	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

Tabel 4. Naturberegninger

Kategori 3-natur (ammoniakfølsomme naturtyper, herunder moser, heder og overdrev, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2)

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der ingen moser, heder eller overdrev, se figur 5. Nærmeste kategori 3 områder er beliggende ca. 1.500 m fra anlægget.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der ikke ammoniakfølsomme skove.

Der er foretaget beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, der viser at merdepositionen på de nærmest liggende naturområder ikke overstiger 1 kg N/ha/år.

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde. Følgende vedr. bilag IV-arter er ifølge Esbjerg kommune ved tillæg til miljøgodkendelse i november 2014 vurderet:

Ud fra det generelle kendskab til arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der kan være odder, snæbel, marsvin, vandflagermus, sydflagermus, pipistrel flagermus, markfirben og spidssnudet frø indenfor lokalområdet. Derudover er der specifikt kendskab i kommunen til forekomster af grøn mosaik guldsmed (ca. 9 km sydvest for anlægget), strandtudse (ca. 7 km vest for anlægget), løgfrø (ca. 1,3 km nord for anlægget) og birkemus (ca. 14 km syd for anlægget).

Vedrørende arterne grøn mosaikguldsmed, birkemus, løgfrø, strandtudse og spidssnudet frø vurderer Esbjerg Kommune, ud fra afstanden til de kendte forekomster og jf. gennemgangen vedrørende påvirkning af naturområder fra ammoniakdeposition fra anlæg, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af arternes yngle- og rastesteder ved det ansøgte.

Kommunen vurderede på det tidspunkt, at husdyrproduktionen ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder.

Søgning på <http://naturdata.miljoportal.dk/speciesSearch> viser at der ikke er registreret Bilag IV arter ved ejendommens bygningsanlæg.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er flere andre arter beskyttet af en nationalartsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen⁷.

Søgning på <http://naturdata.miljoportal.dk/speciesSearch> viser at der ikke er registreret fredede arter i nærheden af ejendommens bygningsanlæg.

Biodiversitet – Den danske Rødliste

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Søgning på <http://naturdata.miljoportal.dk/speciesSearch> viser at der ikke er registreret truede arter på den danske Rødliste i nærheden af ejendommens anlæg.

Vurdering

Der ændres ikke på bygningerne i forbindelse med nærværende miljøgodkendelse. Godkendelsen vil derfor ikke medføre at der ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger, eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter. Derfor vurderes det at driften ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder. Det vurderes at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til internationalt og nationalt beskyttede arter af planter og dyr, og uden at påvirke den biologiske mangfoldighed negativt.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, husdyrgødningslagre m.m. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Udover dyretypen og størrelsen af produktionsarealet er det fx staldindretning, ventilationssystem (afkasthøjde), geografisk placering, strøelse, gødningshåndtering, fodring samt hygiejne i stalden.

Overpumpning af gylle til gylletank foregår ca. hver anden uge i såvel nudrift som ansøgt drift. Varigheden er ca. 1,5 time pr. overpumpning. Omrøring af gyllebeholdere foretages før udbringning på markerne primært om foråret.

Staldene er naturligt ventilerede.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug.

Det fremgår desuden af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §31, at beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter landbrugslovens regler ikke indgår i forhold til overholdelse af genekriterierne for samlet bebyggelse og enkeltboliger.

Af § 2, stk. 1, i landbrugsloven fremgår, at en landbrugsejendom er en ejendom, der er noteret som en landbrugsejendom i Geodatastyrelsens matrikelregister, og af stk. 2, fremgår, at en landbrugsejendom er undergivet landbrugspligt.

Ejendommen beliggende Stratvej 5 er noteret som landbrugsejendom og er dermed ifølge landbrugsloven undergivet landbrugspligt. Denne ejendom indgår derfor ikke i forhold til overholdelse af genekriterierne

for samlet bebyggelse og enkeltboliger i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Derved er det ejendommen på Stratvej 14, der er nærmeste nabo uden landbrugspligt.

Lugtemissionen er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk ud fra oplysningerne om det ansøgte produktionsareal. Geneafstanden er overholdt i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone. Beregninger fremgår af nedenstående tabel.

Lugtkumulation med andre husdyrbrug indgår som en parameter i lugtberegningen, der i forhold til enkeltbeboelser medfører, at lugtgenegrænsen øges med 10 %, hvis der ligger ét øvrigt husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N inden for 100 m fra nærmeste nabo uden landbrugspligt. Husdyrbruget på Stratvej 5 ligger inden for 100 m fra beboelsen på Stratvej 14, men da husdyrbrugets lovlige ammoniakemission vurderes mindre end 750 kg NH₃-N, er der ikke indlagt andre husdyrbrug ind i lugtberegningen.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Stratvej 11	0	NY	220,3	220,3	324,9	Ja
 Stratvej 14	1	NY	220,3	242,3	258,6	Ja
 Stratvej 20	0	NY	220,3	220,3	366,4	Ja
 Stratvej 3	0	NY	220,3	220,3	306	Ja
 Ribevej 73	0	NY	484,2	484,2	1227,4	Ja
 Jernved By, Jernved	0	NY	645,9	645,9	2194	Ja
 Sejstrup By, Hunderup	0	NY	645,9	645,9	1660,8	Ja

Tabel 5. Lugtgeneberegning.

Vurdering

Der er naturlig ventilation i staldene, hvorfra der må forventes en lavere lugtemission, fordi luften på de fleste dage af året fortyndes langt mere end luften fra de mekanisk ventilerede stalde. På vindstille dage og varme dage forventes naturlig ventilation, dog at kunne medføre høje lugtkoncentrationer i umiddelbar nærhed af staldene. Det kan på den baggrund ikke afvises, at der til tider vil opleves lugtgener.

Beregninger i Husdyrgodkendelse.dk viser at lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser uden landbrugspligt, indenfor de tre typer er overholdt. Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omkringboende naboer.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.

De væsentligste miljøforhold for husdyrbrug er støj, lugt, fluer, ammoniakfordampning, godstrafik og udvaskning af kvælstof til vandmiljøet. Nærmeste nabo er beliggende indenfor 500 m, der er derfor foretaget en grundig vurdering af forhold angående støj, lugt, fluer, ammoniakfordampning, godstrafik som kan påvirke de nærliggende beboelser.

I det nedenstående er enkelte forhold uddybet.

Støv

Den primære støvkilde er støv fra staldene. I alle stalde er der overbrusningsanlæg.

I forbindelse med håndtering af foder, levering af foder m.m., kan der opstå støvgener. Alt foder opbevares i udendørs eller indendørs i lukkede siloer. Transport af foder mellem fodersiloerne og stalden foregår i et lukket system, derved er støvgener fra håndtering af foder meget begrænset.

I særlige tilfælde kan der opstå støvgener fra trafik til og fra husdyrbruget. Fx i meget tørre perioder ifm. gyllekørsel. Vejene omkring ejendommen er asfalteret og gylletankene ligger væk fra nabobeboelserne, afskærmet af bygninger og beplantning.

Vurdering

Generelt vurderes at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige og derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Fluer og skadedyr

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes ved at opretholde en høj hygiejnestandard med vask mellem hvert hold. Herudover anvendes gyllefluer fra Rovfluen. Ved behov anvendes der godkendte fluebekæmpelsesmidler i et begrænset, nødvendigt omfang og de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi følges.

Der er pt. indgået en aftale om rottebekæmpelse med et privat firma.

Vurdering

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil blive en gene for de omkringboende.

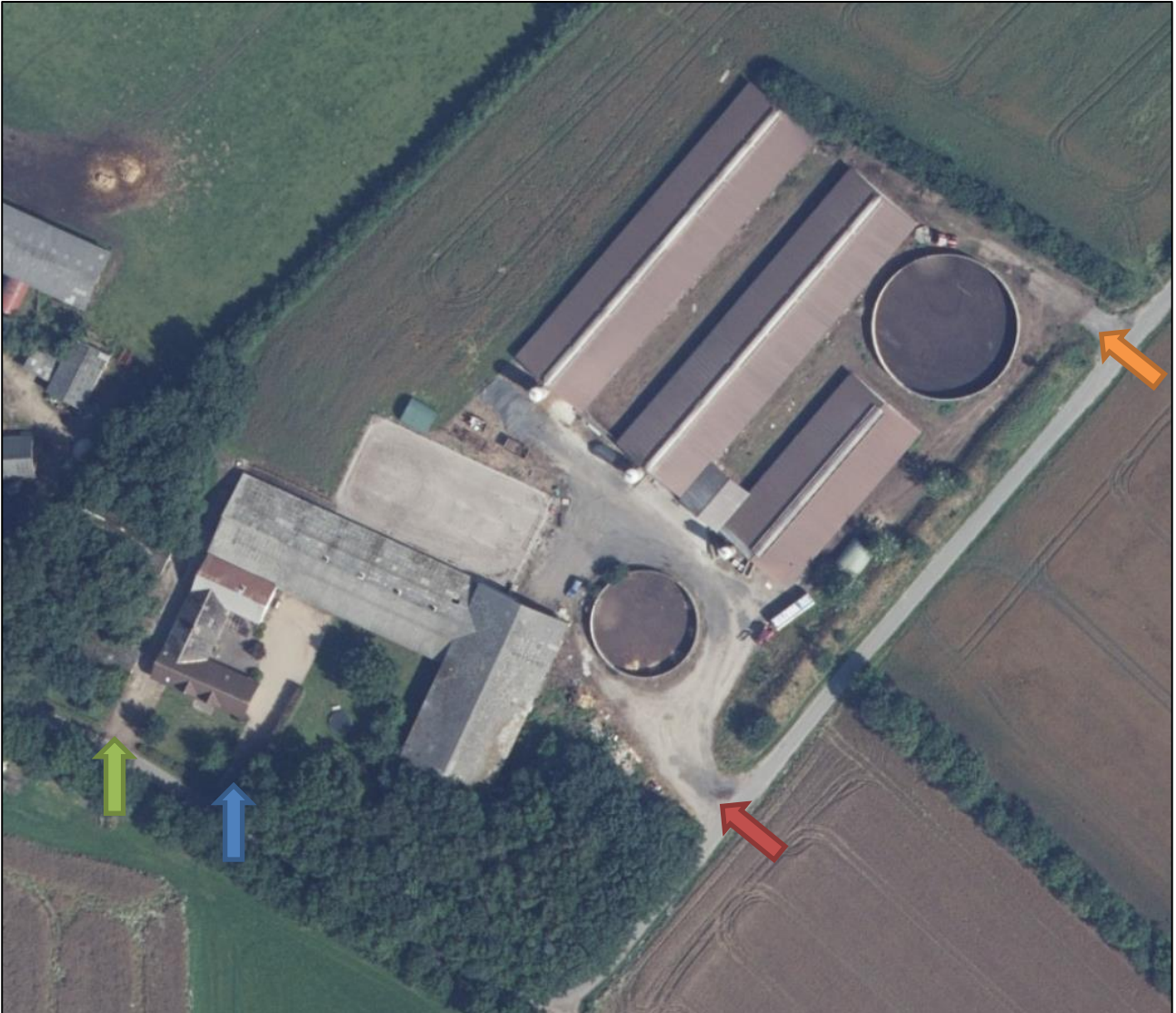
Til- og frakørsels forhold

Til ejendommen er der fire indkørsler. Der er to indkørsler som anvendes i forbindelse med driften. Det er de to indkørsler længst mod øst. Heraf anvendes den nordligste indkørsel (orange pil) kun ifm. kørsel af gylle fra tanken. Den sydligste indkørsel (rød pil) anvendes til de resterende transportere, som fx kørsel med smågrise og slagtesvin til og fra ejendommen, foder, halm m.m.

Derudover er der to indkørsler mod sydvest. Den østligste anvendes til stuehuset/beboelsen (blå pil), og den vestligste (grøn pil) anvendes til transporter ifm. hesteholdet.

De fleste tunge transporter til og fra ejendommen vil ske ved de østligste udkørsler, derved mindskes generne for de nærvæd beliggende naboer vest for ejendommen.

Figur 6. Til- og frakørselsforhold

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder.

Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal/år, Nudrift	Antal/år, ansøgt drift	Kommentarer
Levering af smågrise	52	52	
Afhentning af slagtesvin	52	52	
Indlevering af foder	160	130	2 træk af foder hver uge. sækkevarer hver 14. dag
Halmkørsel	28	26	
Dieselolie	1	6	
Udbringning af husdyrgødning	308	250 25	25 tons gyllevogn 40 tons gyllelastbil
Handelsgødning	5	1	
Døde dyr	78	104	
Affald	26	26	
Øvrige	0	12	
Samlet antal transporter	710	684	

Tabel 6. Antal transporter til og fra ejendommen.

De fleste transporter er med husdyrgødning. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Vurdering

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne. Det vurderes på baggrund af ovenstående at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Støj

De væsentligste støjklender på et svinebrug er gyllepumper, ventilation, foderleverancer, støj fra transporter, m.v.

Alle svinestalde er med naturlig ventilation. Derfor er der ikke støj fra ventilationsanlæg.

Udslusning af gylle fra stald til fortank sker løbende. Pumpning af gylle fra fortank til gyllebeholder sker en gang hver 2. uge, vha. traktorpumpe. Fortanke er placeret ved hver gyllebeholder. Traktor benyttes til at pumpe gylle over i gylletanke. Dette sker ved lave omdrejninger. Varighed ca. ½ time ved lille gyllebeholder og ca. 1-1½ t ved stor gyllebeholder. Dette foregår i dagtimer.

Oprøring af gyllebeholderne sker forud for udkørsel af gylle på markerne primært om foråret.

Indblæsning af foder. Fodersiloer fyldes med færdigfoder i dagtimer på hverdage. Lastbilen holder ved den pågældende fodersilo, når foderet indblæses. Leverancer af foder har en varighed på ca. 45 minutter pr. gang. Slagtesvinene fodres 5 gange dagligt og smågrise fodres 2 gange dagligt. Foderanlægget kører ca. 2 timer pr. gang. Udfodringsanlægget er placeret indendørs.

Vurdering

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Der sker ikke en ændring i støjklenderne i forhold til den nuværende drift. Ejendommens beliggenhed i relativ tæt afstand på nabo betyder at naboen i perioder vil kunne opleve støj fra husdyrbruget. En del af de støjende aktiviteter ligger i dagtimerne f.eks. levering af foder og udbringning af gylle og vil ikke give gener.

Det vurderes, at husdyrbruget på Stratvej 7 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, kan forsætte den nuværende produktion uden at medføre forøgelse af støj og gener i omgivelserne.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: brand, uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle. Eller spild af kemi eller olie.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Hvis det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Hvis der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at den er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt. Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112. I tilfælde af lækage på gyllebeholderen vil der ikke ske en hurtig afstrømning, da terrænet omkring ejendommen er forholdsvist fladt. Det vil dog efterhånden løbe mod grøften nordøst for ejendommen. Denne kan nem spærres ved at smide en halmballe eller jord i grøften.

Der er udarbejdet en beredskabsplan.

Vurdering

Det vurderes at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld og for at minimere risikoen for uheld.

Egenkontrol

- Der laves E-kontrol.
- Brug af sprøjtemidler registreres (Sprøjtejournal)
- Der overvåges ved gyllepumpning
- Der udføres 10-årig beholderkontrol.
- Der føres logbog over gylletanke.
- Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et af hovedpunkterne i BAT-kravene. Det opfyldes til fulde. Det er et styringsredskab der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, at gødning tilføres markerne når vejret tillader det, så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres.

Vurdering

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes.

Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.

Grundvand

Husdyrbruget ligger udenfor område for særlig drikkevandsinteresse, boringsnære beskyttelsesområder, nitratfølsomt indvindingsområde, og sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde

Der er én boring på husdyrbruget, DGU nr. 131.363, som er en vandforsyningsboring til havevanding.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det at driften af husdyrbruget ikke vil have indvirkning på grundvandet.

Zink

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelses § 36 er der i visse tilfælde en række restriktioner for anvendelser af husdyrgødning fra smågrise op til 25 kg, hvis smågrisene tildes receptpligtig medicinsk zink.

På Stratvej 7 anvendes der ikke receptpligtig medicinsk zink til smågrise i 14 dage efter fravæning for at imødegå diarre.

Vurdering

På grundlag af at der ikke anvendes zink, vurderes brug af husdyrgødningen ikke at være i strid med gældende lovgivning i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Derved minimeres risikoen for, at der vil ske en op-hobning af zink som på sigt forskyder balancen i jordens økosystemer og vandmiljøer.

Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)

Opbevaring af reststoffer skal ske på en forsvarlig måde, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af dieselolie og smøreolie. Dieselolie anvendes til landbrugsmaskinerne i forbindelse med markarbejdet. Dieselolien opbevares i maskinhuset i en overjordisk tank på 2.500 liter fra 2005. Tanken er placeret på fast bund uden afløb. Tankene er forsynet med en overfyldningsalarm, for at undgå en evt. jordforurening ved påfyldning af tankene. Smøreolie anvendes til traktorer og maskiner, og opbevares i 200 liter tromler i maskinhuset, de er ligeledes placeret på fast bund uden afløb. Olieaffald afleveres på den kommunale modtagestation eller afhentes af godkendt firma.

Kemikalier og pesticider

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af pesticider og rengøringsmidler. Det er minimalt hvad der anvendes af rengøringsmidler. Ved vask af stalde anvendes iblødsætning og højtryksrensere.

Pesticider opbevares i aflåst kemikalierum i maskinhuset. Vask og påfyldning af sprøjte sker i maskinhuset, ved rist, hvorfra der er afløb til gyllebeholder. Påfyldning af sprøjten sker så der ikke er risiko for tilbageløb

til vandforsyningen. Andre former for kemikalier der er klassificerede og mærket som giftige eller meget giftige opbevares i aflåst kemikalierum i maskinhuset.

Nødvendige rengøringsmidler/pesticider/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Medicin

Bedriften er tilmeldt en sundhedsordning med dyrlægen, som kommer på besøg mindst en gang om måneden. Her udskriver dyrlægen den nødvendige medicin. Medicinen opbevares i et køleskab i stalden. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Vurdering

Det vurderes at reststoffer opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på ejendommen.

Affald

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Esbjerg Kommune.

Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning.

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i container i maskinhuset, og som afskaffes via godkendt transportør.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i maskinhuset og stalden/forrum? Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Kanyler, flasker og knive opsamles i lukket beholder, som afleveres på genbrugspladsen. Spanden opbevares i stalden. Der forefindes ikke medicinrester på ejendommen.

Olieaffald opbevares i 200 liter tromle på fast gulv uden afløb i maskinhuset. Olieaffald køres på genbrugspladsen.

Vurdering

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Døde dyr

Døde dyr opbevares overdækket af et kadaverdækket på plads syd for gyllebeholder (jf. figur 4). Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbipasserende. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget efterlever Bekendtgørelse nr. 558 af 01/06/2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Vand

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand. Ved fuld udnyttelse af staldanlægget vil vandforbruget stige, som følge af flere dyr. Der anvendes vand fra vandværk.

	Nudrift (m ³)	Ansøgt drift (m ³)	Ændring (%)
Vandforbrug	7.000	8.000	+1.000

Tabel 7. Vandforbrug

I alle stalde anvendes der drikkekopper eller vandventiler over krybbe, hvorved vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger vand. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el, dieselolie og træpiller. Elforbruget anvendes hovedsagligt til gyllepumpning, belysning og fodring. Forbruget forventes at være uændret i fremtidig drift ift. det nuværende faktiske energiforbrug.

	Nudrift	Ansøgt drift	Ændring (%)
Elforbrug (kWh)	60.000*	30.000**	-50
Dieselolie (l)	10.000	11.000	+10
Træpiller (t)	25	25	0

Tabel 8. Energiforbrug (*energiforbrug angivet i eksisterende miljøgodkendelse. ** faktisk energiforbrug)

Energiforbruget falder med 50 % ift. angivelsen i den eksisterende miljøgodkendelse. Energiforbruget er videreført fra den oprindelige godkendelse i 2008 og tillæg i 2014, samt revurdering i 2017, hvilket er urealistisk højt ift. det faktiske energiforbrug. Oprindeligt blev der desuden også produceret egen rapsolie. En proces hvortil der også var et energiforbrug. Dette er siden blevet taget ud af drift, og samtidig med andre energiforbedringer, som fx lavenergibelysning, er energiforbruget blevet halveret.

Af energibesparende teknikker kan nævnes lavenergipærer.

Til opvarmning af smågrisestald og stuehus anvendes der træpiller. Træpillerne opbevares indendørs opbevares på vogn i maskinhuset.

Der er naturlig ventilation i staldene.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. Det vurderes derfor at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlige følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Klima

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporter så CO₂-belastningen minimeres så vidt muligt. Dette er beskrevet i foregående afsnit vedr. "Energi" med diverse tiltag.

Denne ejendom bidrager til klimaindsatsen med bl.a. følgende tiltag:

- Der anvendes LED-belysning i staldene, i takt med behovet for at det udskiftes, som minimerer elforbruget.
- Der anvendes hyppig udslusning en gang ugentligt i smågrisestalden. Metan producerende bakterier er mindre aktive ved lave temperaturer (under 15°C). Derfor kan man mindske udledningen af metan ved at pumpe gylle hyppigere fra stalden til gylletanken og skylle gyllekanalerne.
- Der er god opbevaringskapacitet. Derved kan gyllen gemmes og udbringes på det mest optimale tidspunkt i forhold til afgrødens mulighed for kvælstofoptag, hvilket vil begrænse omdannelsen af kvælstof til lattergas.
- Der er naturlig ventilation i alle stalde, hvilket medfører et lavt strømforbrug.

BAT (ammoniak)

I lovgivningen er der faste krav hertil, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-emissionskravet er overholdt.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4019	424	4443
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4019	424	4443
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 9 BAT-beregning

BAT-niveauet er fastsat som eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse niveau. Der er ikke anvendt miljøteknologier i tidligere miljøgodkendelse fra 2014.

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning
Slagtesvinestald 1 (bygn. 7)	Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Slagtesvinestald 2 (bygn. 8)	Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Smågrisestald (bygn. 9)	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
Hestestald - ansøgt drift (bygn. 3)	Heste. Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse

Tabel 10. Forudsætninger for BAT-beregning

Ammoniak (anlæggets emissionsniveau for ammoniak og valg af teknologi)

BAT-niveauet er opnået ved at, der er anvendt:

- Delvis spaltegulv i to-klimastald
- Delvis spaltegulv, 25-49 % i slagtesvinestald

Fravalg af teknologier

Der er ikke foretaget en vurdering af fravalg af teknologier, da BAT-emissionskravet er overholdt.

Miljøledelsessystem

Der er indført et miljøledelsessystem på ejendommen. Det vil sige:

- Bedriftens miljøforhold er gennemgået.
- Der er formuleret en miljøpolitik.
- Der er fastsat et ambitionsniveau i form af miljømål.
- Der er udarbejdet en plan for, hvordan målene nås.
- Der evalueres en gang årligt, om målene er nået.
- Miljøledelsessystemet gennemgås en gang årligt.

Management/Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.

- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres ressourceforbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejds-gange.
- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- På bedriften er der udarbejdet beredskabsplan, således at skade ved uheld kan minimeres.
- Der er faste procedurer/rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens spild- og affaldsstoffer, levering af foder, transport m.m.
- Danish Crowns "Code of practice" er indarbejdet på bedriften. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, bæredygtighed og etiske regler for svineproduktion.
- Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand.

Der stræbes efter at leve op til målene for godt landmandskab. Dette betyder bl.a.:

- At hjælpestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.
- At brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.
- At der sikres en høj udnyttelse af næringsstoffer ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner. Herved sikres, at tildeling af kunst- og husdyrgødning sker ud fra afgrødernes behov og næringsstofnorm på den enkelte mark, således der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø. Desuden laves der en årlig opgørelse i form af gødningsregnskaber over at forbruget gødning ikke er større end normerne foreskriver.
- At der er fokus på at nye stalde og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.

Vurdering

Ud fra ovennævnte egenkontroller, som indgår i den daglige drift, vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for management.

Fodringsstrategi

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.

- Der er faste aftaler til levering af foder.
- Foderanlæg justeres jævnligt, så den udfodrede mængde passer til dyrenes vækst og behov og unødigt foderspild minimeres.

Vurdering

Det vurderes ud fra ovennævnte procedurer og tiltag, som er medvirkende til at minimere udskillelsen af fosfor og kvælstof, og derfor også ammoniakemissionerne, at husdyrbruget lever op til BAT for fodringsstrategi.

Vand

- Vandforbruget registreres en gang årligt i regnskabet.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Defekte drikkekopper udskiftes.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene for at minimere forbruget af vaskevand.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Der er drikkekopper eller drikkenipler over krybber i alle staldafsnit. Herved undgås drikkevandspild.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere vandforbruget og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for vand.

Energi

Belysning:

- Der er kun lys i driftsbygningerne når der arbejdes og når det i øvrigt er nødvendigt af produktionsmæssige årsager.
- Der anvendes lavenergi-belysning i bedriften

Varme:

- Der anvendes to- klimastalde, hvorved grisenes egenproduktion af varme anvendes til at hæve temperaturen under overdækningen. Herved spares energi på opvarmning af det faste gulv.

Ventilation:

- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.

Øvrige:

- Alle stalde er isolerede.
- Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.
- Tørfodringsanlægget er udstyret med en føler, der sikrer at fodringsanlægget ikke kører i tomdrift, når foderautomaterne er fyldt op.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere energiforbruget og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for energi.

Spildevand

- Spildevandsmængden forsøges reduceret ved fx at anvende højtrykssensere ved vask af stalde, identificere og reparere evt. lækage hurtigst muligt, se afsnittet BAT Vand.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Arealet hvorfra der opsamles overfladevand fra befæstede arealer er minimeret til kun at omfatte vaskeplads.
- Overfladevandet fra det befæstede areal ledes til gyllebeholder.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere mængden af spildevand og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for spildevand.

Støj

- Foderanlæg er placeret indendørs.
- Der anvendes støjsvag gyllepumpe (el).
- Der fodres ikke om natten.
- Alle stalde er isolerede.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere støj. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for støj.

Støv

- Der er overbrusningsanlæg i alle stalde, hvilket reducerer støvgener.
- Alt foder opbevares i lukkede siloer. Transport mellem udendørs siloer og foderlade, foregår i et lukket system.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere støv. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for støv.

Lugt

- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnlige med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der er primært anvendt staldsystemer m. begrænset gylleoverflade (delvis spaltegulv)
- Gyllebeholderne oprøres kun i forbindelse med udbringning af husdyrgødningen.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

- Gyllen udbringes videst muligt ved nedfældning

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere lugt. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for lugt.

Opbevaring af husdyrgødning**Fast møg/dybstrøelse:**

- Fast husdyrgødning og dybstrøelse uden daglig tilførsel overdækkes med kompostdug, presenning eller plastik, hvilket reducerer ammoniakemissionen.
- Dybstrøelse opbevares i markstak jf. regler for opbevaring (kapitel 6 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Gylle:

- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres flydelag på gylletankene for at minimere ammoniak emission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Tanken tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

- Flydende husdyrgødning udbringes ved slangeudlægning eller nedfældning. Disse udbringningsmetoder er blandt de bedste mht. at reducerer ammoniakemissionen fra den udbragte husdyrgødning.
- Al gylle nedfældes på sort jord og i græsmarker eller der anvendes en teknik, som kan reducere ammoniakfordampningen med samme effekt som nedfældning på den pågældende arealtype (fx forsuring).
- Efter udbringning af fast møg og dybstrøelse tilstræbes der nedpløjning af udbragt husdyrgødning hurtigst muligt.

- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode og behov, hvilket medfører maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- I forbindelse med udbringning af husdyrgødning er der fokus på at holde en passende afstand til områder, hvor der er risiko for afstrømning til vandløb, vandboringer, osv. Derved mindskes risikoen for tab af fosfor og nitrat, samt forurening af vandmiljøet.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for udbringning af husdyrgødning.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning, forarbejdning af husdyrgødning og udbring af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ifølge IE-direktivet har et anlæg grænseoverskridende virkning, hvis anlægget kan få en betydelig negativ indvirkning på miljøet i en anden EU-medlemsstat.

Vurdering

Alene på grund af afstanden vurderes det i den konkrete sag, at det ansøgte, ikke vil give anledning til væsentlige virkninger på miljøet i andre EU-medlemsstater.

Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgte virkning på miljøet

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er beliggende i område med landskabelige interesser. Ejendommen er afskærmet af beplantning mod nord, syd og vest. Mod øst er ejendommen afskærmet af en tilgroet jordvold med spredt buske/træer. Beplantningen vil forblive uændret.
- Staldsystemerne i de eksisterende stalde, er med delvis spaltegulv med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget. Der er flydelag på gylletankene, hvilket minimerer ammoniakfordampningen fra lagrene.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.

- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Olietanke står indendørs på fast gulv uden afløb og vask af sprøjte sker på vaskeplads med afløb til gyllebeholder, derved er der ikke risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen.

Tiltag ved ophør

Ved ophør af driften af husdyrbruget, vil det blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel vil blive bortskaffet. Gyllekanaler og gylletanke vil blive rengjort, så der ikke er fare for forurening med husdyrgødning.

Vurdering

Det vurderes, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for f.eks. rotter. Desuden vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

Befolkningen og menneskers sundhed

Højt ammoniakindhold i luften kan være sundhedsskadeligt for mennesker. Der er via lovgivningen indført en begrænsning på ammoniakemissionen for husdyrbrug i form af krav om miljøvenlig teknologi (BAT). BAT kravet er medvirkende til at de overordnede mål om begrænsning af ammoniakindhold i luften overholdes. På Stratvej 7 overholdes lovgivningens krav til BAT, hvorved ammoniakindholdet i luften begrænses.

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Der er ikke særlige forhold ved beliggenheden af Stratvej 7, som betyder at der skal udvises særlig forsigtighed. Særlige forhold kunne f.eks. være beliggenhed i umiddelbar nærhed til sygehus/institutioner ol.

Der er i tidligere afsnit gjort rede for at der ikke forventes væsentlige gener for omgivelserne med støv, støj eller lugt mv.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det at husdyrbruget på Stratvej 7 kan drives på stedet uden at påvirke menneskers sundhed negativt.

Alternative løsninger

Der er med nærværende ansøgning, alene tale om en godkendelse af eksisterende drift – herunder de løbende effektiviseringer der er foretaget i den eksisterende ramme over årene siden sidste godkendelse. Denne løsning er valgt, da der ønskes at kunne udnytte de eksisterende rammer optimalt. Dermed er en

udvidelse af husdyrbruget, i form af nye stalde og opbevaringslagre, fravalgt. Da det vil øge den økonomiske og miljømæssige belastning.

Vurdering

Ud fra de alternativer der er beskrevet, vurderes det at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansørgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.

Bilag 1. Opgørelse og kort over produktionsarealer

Smågrisestald:

Ens i alle tre drifter.

1 sektion:	8 m x (8,86 m - 0,86 m) =	64,00 m ²
	- 4 krybber x (0,6 m x 0,35 m) =	<u>0,84 m²</u>
	I alt pr. sektion	<u>63,16 m²</u>

8,5 sektioner: 63,16 m² x 8,5 sektioner = **537 m²** (to-klimastald, delvis spaltegulv)

Slagtesvinestald 1:

8 års drift.

1 sektion:	15,25 m x (9 m - 1 m) =	122,0 m ²
	- 6 krybber x (0,8 m x 0,5 m) =	<u>2,4 m²</u>
	I alt pr. sektion	<u>119,6 m²</u>

8 sektioner: 119,6 m² x 8 = **957 m²** Slagtesvin, 25-49 % fast gulv

Nudrift.

1 sektion:	15,25 m x (9 m - 1 m) =	122 m ²
	- 6 krybber x (0,8 m x 0,5 m) =	<u>2,4 m²</u>
	I alt pr. sektion	<u>119,6 m²</u>

7 sektioner: 119,6 m² x 7 = **838 m²** Delvis spaltegulv, 25-49 %.

1 sektion: 119,6 m² x 1 sektion = **120 m²** To-klimastald, delvis spaltegulv

Ansøgt drift.

1 sektion:	15,25 m x (9 m - 1 m) =	122 m ²
	- 6 krybber x (0,8 m x 0,5 m) =	<u>2,4 m²</u>
	I alt pr. sektion	<u>119,6 m²</u>

8 sektioner: $119,6 \text{ m}^2 \times 8 = \underline{\underline{957 \text{ m}^2}}$ Flexgruppe, slagtesvin og smågrise, 25-49 %

Slagtesvinestald 2:

8 års drift.

1 sektion:	$15,25 \text{ m} \times (9 \text{ m} - 1 \text{ m})$	=	$122,0 \text{ m}^2$
	- 6 krybber x (0,8 m x 0,5 m)	=	<u>$2,4 \text{ m}^2$</u>
	I alt pr. sektion		<u><u>$119,6 \text{ m}^2$</u></u>

8 sektioner: $119,6 \text{ m}^2 \times 8 = \underline{\underline{957 \text{ m}^2}}$ Slagtesvin, 25-49 % fast gulv

Nudrift.

1 sektion:	$15,25 \text{ m} \times (9 \text{ m} - 1 \text{ m})$	=	122 m^2
	- 6 krybber x (0,8 m x 0,5 m)	=	<u>$2,4 \text{ m}^2$</u>
	I alt pr. sektion		<u><u>$119,6 \text{ m}^2$</u></u>

7 sektioner: $119,6 \text{ m}^2 \times 7 = \underline{\underline{838 \text{ m}^2}}$ Delvis spaltegulv, 25-49 %.

1 sektion: $119,6 \text{ m}^2 \times 1 \text{ sektion} = \underline{\underline{120 \text{ m}^2}}$ To-klimastald, delvis spaltegulv

Ansøgt drift.

1 sektion:	$15,25 \text{ m} \times (9 \text{ m} - 1 \text{ m})$	=	122 m^2
	- 6 krybber x (0,8 m x 0,5 m)	=	<u>$2,4 \text{ m}^2$</u>
	I alt pr. sektion		<u><u>$119,6 \text{ m}^2$</u></u>

8 sektioner: $119,6 \text{ m}^2 \times 8 = \underline{\underline{957 \text{ m}^2}}$ Flexgruppe, slagtesvin og smågrise, 25-49 %

Gul skravering = produktionsarealer. Massiv gul = ikke produktionsarealer (typisk gangarealer, og rum med anden anvendelse end stald)

Hestestald:

Nudrift og ansøgt drift.

6 bokse: 4 m x 6 m x 6 bokse = 144 m²

8 års drift.

3 bokse: 4 m x 6 m x 3 bokse = 72 m²

Gul skravering = produktionsarealer